

Specialioji ataskaita

Bendra pertvarkymo valdyba – sudėtinga bankų sąjungos užduotis pradėta vykdyti, bet dar daug reikia nuveikti

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

4
1977 - 2017

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

TURINYS

	Dalis
Santrumpos	
Terminų žodynėlis	
Santrauka	I–XI
Įvadas	1–12
Bankų sąjunga	1–4
Bendros pertvarkymo valdybos vaidmuo	5–8
BPV bendravimas su kitomis institucijomis	9–12
Audito apimtis ir metodas	13–23
Audito apimtis ir metodika	13–21
Galimybė pasinaudoti įrodymais ir konfidencialumo klausimai	22–23
Pastabos	24–142
Pertvarkymo planai – didelė dalis darbo tebevykdoma	24–83
Tebevykdomas planavimas	25–34
Pertvarkymo plano turinio apžvalga	35–36
Tebetrūksta pagrindinių pertvarkymo planų elementų	37–82
Ribotas taisyklių sąvado laikymasis	83
Pertvarkymo planavimo gairės turi būti tobulinamos	84–102
Vadovai ir šablonai turi būti atnaujinti ir patobulinti	85–93
Politikos pranešimai	94–99
Politika dėl esminių kliūčių ir minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo	100–101
Valdymo kontrolės priemonės ir kokybės užtikrinimas	102
BPV labai trūksta darbuotojų	103–118
Nuolat nepavyksta pasiekti tikslinių darbuotojų skaičiaus rodiklių	104–114
Tai, kad turima per mažai žmogiškųjų išteklių, daro poveikį įdarbinimui	115–118

Reikia tobulinti bendradarbiavimo su NPI ir ECB sistemą	119–142
Nepakankamai aiškus bendradarbiavimas su NPI	120–129
Bendradarbiavimo su ECB sistemos trūkumai	130–142
Išvados ir rekomendacijos	143–158
Pertvarkymo planavimas tebevyksta	146–150
Pertvarkymo planavimo taisyklių sistema dar nebaigta formuoti	151
Nepakankami žmogiškieji ištekliai	152–153
Reikia tobulinti bendradarbiavimo su NPI sistemą	154
Su ECB pasirašytą susitarimo memorandumą reikia tobulinti	155
Dėl teisės aktų sistemos BPV kyla kliūčių	156–158

I priedas. Svarbiausių bendro taisyklių sąvado elementų apžvalga

II priedas. Nepateiktų įrodymų sąrašas

III priedas. Į imtį įtrauktose vadovybės santraukose nesamų elementų sąrašas

BPV atsakymas

SANTRUMPOS

BGP direktyva	Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyva (2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190))
BPeM	Bendras pertvarkymo mechanizmas
BPeM reglamentas	2014 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 806/2014, kuriuo nustatomos kredito įstaigų ir tam tikrų investicinių įmonių pertvarkymo vienodos taisyklės ir vienoda procedūra, kiek tai susiję su bendru pertvarkymo mechanizmu ir Bendru pertvarkymo fondu, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 225, 2014 7 30, p. 1)
BPF	Bendras pertvarkymo fondas
BPM	Bendras priežiūros mechanizmas
BPV	Bendra pertvarkymo valdyba
EAR	Europos Audito Rūmai
EBI	Europos bankininkystės institucija
ECB	Europos Centrinis Bankas
EE	Etato ekvivalentas
IGS	Indėlių garantijų sistema
IGS direktyva	2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 173, 2014 6 12, p. 149)
MNLTJR	Minimalus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimas
NKI	Nacionalinė kompetentinga institucija
NPI	Nacionalinė pertvarkymo institucija
PK	Pertvarkymo kolegija
PLPP	Pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planas
PTVP	Priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesas
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
SM	Susitarimo memorandumas
ŽAGŽ	žlungantis arba galintis žlugti

TERMINŲ ŽODYNĖLIS

Esminės kliūtys	Pertvarkymo institucijoms vertinant bankų pertvarkymo galimybes nustatytos didelės kliūtys, galinčios trukdyti likviduoti arba pertvarkyti banką. Pertvarkymo institucijos turi plačius įgaliojimus ir gali reikalauti, kad bankai bet kokias tokias kliūtis sumažintų arba pašalintų per tam tikrą laiką. Pavyzdžiui, BPV gali reikalauti, kad bankas parduotų konkretų turtą, apribotų savo veiklą ar pakeistų savo teisinę ar veiklos struktūrą.
Gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė	Pertvarkymo priemonė, kuria mažinami banko įsipareigojimai ir dėl to priverstinai sumažėja nominalioji klientų indėlių ir obligacijų vertė. Įsipareigojimai, kuriems galima taikyti šią priemonę, vadinami įsipareigojimais, kuriems gali būti taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė.
Indėlių garantijų sistema	Indėlių garantijų sistema – sistema, kuria siekiama apsaugoti indėlininkus ir užtikrinti, kad banko įsipareigojimų nevykdymo atveju jie iki tam tikros viršutinės ribos ir laikantis tam tikrų apribojimų būtų apsaugoti.
Ypatingos svarbos funkcijos	Banko veikla, paslaugos ar operacijos, kurias nutraukus greičiausiai būtų sutrikdytas finansinis stabilumas arba realiajai ekonomikai būtinų paslaugų teikimas.
Minimalus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimas	Reikalavimas, kurio bankai turi laikytis visą laiką, tam jie turi turėti lengvai taikomų priemonių, kuriomis būtų galimas gelbėjimas privačiomis lėšomis, ir taip užtikrinti, kad nuostolius būtų galima padengti, o bankus rekapitalizuoti, jeigu jie patirtų finansinių sunkumų ir vėliau turėtų būti pertvarkomi.
Pagrindinė verslo linija	Banko pagrindiniai svarbiausi pajamų ar pelno gavimo šaltiniai.
Pertvarkymas	Pertvarkymas – tinkamas žlungančio banko likvidavimas siekiant užtikrinti jo esminių funkcijų tęstinumą ir išsaugoti finansinį stabilumą. Juo taip pat siekiama apsaugoti viešąsias lėšas, kuo labiau sumažinant nepaprastosios viešosios finansinės paramos teikimo galimybę.
Pertvarkymo kolegijos	Subjektai, kurių nariai – įvairios nacionalinės pertvarkymo institucijos ir kurie įsteigti siekiant užtikrinti visų atitinkamų institucijų bendradarbiavimą visuose tarpvalstybinės bankų grupės pertvarkymo etapuose.
Priežiūra	Bankų priežiūra – viešojo sektoriaus institucijų vykdomas bankų finansinių rezultatų ir operacijų stebėjimas siekiant užtikrinti, kad bankai veiktų saugiai, patikimai ir laikytųsi taisyklių bei nuostatų.
Vidinės pertvarkymo grupės	Pagal BPeM reglamento 83 straipsnį Bendra pertvarkymo valdyba gali įsteigti vidines pertvarkymo grupes, sudarytas iš jos darbuotojų ir nacionalinių pertvarkymo institucijų darbuotojų, taip pat stebėtojų iš nedalyvaujančių valstybių narių pertvarkymo institucijų, kai tinkama. Vidinės pertvarkymo grupės labai svarbios BPV ir NPI palaikant ryšius ir bendradarbiaujant pertvarkymo planų rengimo klausimais. Šios grupės sudaromos dėl visų bankų, patenkančių į BPV kompetencijos sritį, joms vadovauja koordinatoriai, skiriami iš BPV vyresniųjų

	pareigūnu.
--	------------

SANTRAUKA

I. Siekdama neleisti Europoje pasikartoti 2008 m. finansų krizei ir bendrojoje rinkoje užtikrinti saugesnį finansų sektorių, Europos Sąjunga nustatė naujas institucines struktūras. Tai Bendras priežiūros mechanizmas (BPM) ir Bendras pertvarkymo mechanizmas (BPeM). Šioje ataskaitoje dėmesys sutelkiamas į Bendrą pertvarkymo valdybą (BPV), kuri kartu su euro zonos nacionalinėmis pertvarkymo institucijomis (NPI) sudaro BPeM.

II. Buvo parengtas bendras taisyklių sąvadas, apimantis suderintus bankų pertvarkymo ir priežiūros srities teisės aktus ir gaires. Kalbant apie pertvarkymą, bendrame taisyklių sąvade pateikta keletas elementų, ir BPV darbo kryptys yra paremtos tais elementais. BPV įsteigta tik 2015 m., taigi iš esmės ji tebėra pradiniam etape ir turėjo per labai trumpą laikotarpį priimti labai didelę atsakomybę.

III. BPV darbas turėtų būti laikomas dalimi sistemos, kurią taip pat sudaro priežiūros (pavyzdžiui, ECB) ir reguliavimo (pavyzdžiui, Europos bankininkystės institucija) institucijos. Priežiūros institucijos yra atsakingos už nuolatinę prudencinę bankų priežiūrą tiek, kiek tai patenka į jų kompetencijos sritį. Jeigu gaivinimo arba intervencijos priemonės yra neveiksmingos, bankas vertinamas kaip žlungantis arba galintis žlugti, ir tada veiksmy imasi pertvarkymo institucijos. BPV, padedama nacionalinių pertvarkymo institucijų, yra atsakinga už į jos kompetencijos sritį patenkančių bankų pertvarkymo nenumatytų atvejų planavimą, taip pat už banko pertvarkymo procedūrų valdymą, jeigu to prireiktų ir jei tai yra tinkama. Į BPV kompetencijos sritį patenka visi svarbūs euro zonos bankai ir tarpvalstybiniai mažesnės svarbos bankai.

IV. Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) Europos Audito Rūmams suteikiama galimybė naudotis visais audituojamo subjekto dokumentais, kurių gali prireikti auditui. Vykdydami šį auditą iš BPV vadovybės ir darbuotojų gavome daug dokumentų ir jais remdamiesi šioje ataskaitoje galėjome padaryti tvirtas išvadas. Tačiau buvo pateikti ne visi prašyti dokumentai.

V. Nustatėme, kad užduotis per labai trumpą laiką nuo nulio sukurti BPV buvo labai didelis uždavinys. Nustatėme, kad BPV rengiant pertvarkymo planus buvo trūkumų. Nors šiuos trūkumus reikia šalinti tiek BPV viduje, tiek jai taikomuose teisėkūros ir

bendradarbiavimo dokumentuose, vertinant šiuos trūkumus reikia atsižvelgti į tai, kad tebesama pradiniame etape.

VI. BPV dar neparengė į jos kompetencijos sritį patenkančių bankų pertvarkymo planų. Nors BPV ilgai ir labai stengėsi užtikrinti, kad būtų parengtos bent preliminarios daugumos bankų pertvarkymo planų versijos, 2016 m. patvirtinti planai neatitiko daugelio bendrame taisyklių sąvade nustatytų reikalavimų. Nors šią problemą kiek sušvelnina tai, kad esama papildomos pagrindinės informacijos, tebėra didelių trūkumų, susijusių su teisės aktų reikalavimais.

VII. BPV pirmiausia turėtų nustatyti, kada turi būti parengtas pirmas visus bendro taisyklių sąvado reikalavimus atitinkantis kiekvieno į jos kompetencijos sritį patenkančio banko pertvarkymo planas. Vėliau BPV turėtų imtis veiksmų ir rengti tuos planus, suskirsčiusi juos pagal pirmumą, nustatytą pagal jų rizikingumą. Kiekviename plane turi būti vertinamos atitinkamo banko pertvarkymo galimybės, taip pat pasirinktų pertvarkymo strategijų įgyvendinamumas ir įtikinamumas.

VIII. Siekiant užtikrinti, kad bankų sektorius turėtų pakankamai galimybių padengti nuostolius, BPV taip pat turi galutinai parengti pertvarkymo planavimo taisyklių ir gairių, įskaitant minimalių nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimų nustatymo politiką, sistemą. Atitinkamai reikia parengti arba atnaujinti aiškinamąsias pastabas ir BPV pertvarkymo planavimo vadovą.

IX. Nuo pat pradžių BPV buvo sunku pasamdyti pakankamai darbuotojų, turinčių tinkamų įgūdžių. Tai, kad vėluota įdarbinti darbuotojus, turėjo neigiamą poveikį visoms BPV veiklos sritims, nors jos darbuotojai buvo atsidavę ir motyvuoti. BPV turi paspartinti įdarbinimą ir žmogiškųjų išteklių skyriui skirti pakankamų išteklių, kad būtų galima įdarbinti reikiamus darbuotojus, visų pirma kalbant apie daugiau specializacijos reikalaujančias ir aukštesnes pareigas. Jeigu nepavyks įdarbinti tiek darbuotojų, kiek reikia, arba jeigu prireiks laikinųjų priemonių, BPV turėtų apsvarstyti alternatyvius sprendimus.

X. Vis dar neaišku, kaip nacionalinėms institucijoms ir BPV paskirstomos darbo užduotys, įskaitant atsakomybės pasidalijimą, o vidinėms pertvarkymo grupėms tebetruksta darbuotojų. BPV turėtų skubiai spręsti šiuos klausimus.

XI. BPV, praktiškai diegdama teisės aktų sistemą, sukaupė didžiulės patirties. Remdamasi šia patirtimi BPV turėtų paraginti teisėkūros institucijas padaryti pakeitimus, kad padidėtų jos veiklos veiksmingumas ir sisteminis indėlis. Tai turėtų būti ir pakeitimai, kuriais daromas poveikis jos kompetencijos sričiai ir informacijos prieinamumui bei dalijimuisi ja su ECB (visu pirma pagal susitarimo memorandumą). BPV taip pat turėtų turėti galimybę naudoti moratoriumo priemonę.

IVADAS

Bankų sąjunga

1. Siekdama neleisti Europoje pasikartoti 2008 m. finansų krizei ir bendrojoje rinkoje užtikrinti saugesnį finansų sektorių, Europos Sąjunga nustatė naujas institucines struktūras. Tai – griežtesnės bankams taikomos kapitalo ir likvidumo taisyklės, suderintos žlungantiems bankams taikomos taisyklės ir pagerinta indėlininkų apsauga. Kartu šis naujas teisinis pagrindas ir papildomos įstaigos bei institucijos sudaro tai, kas vadinama ES bankų sąjunga.
2. Bankų sąjunga turi du institucinius ramsčius. Pirmasis – bendra bankų priežiūra įgyvendinant Bendrą priežiūros mechanizmą (BPM). Antrasis – tvarkingo bankų¹ likvidavimo procedūra, t. y. Bendras pertvarkymo mechanizmas (BPeM). Buvo siūlytas ir trečiasis ramstis – Europos indėlių draudimo sistema. Šioje ataskaitoje dėmesys sutelkiamas į Bendrą pertvarkymo valdybą (BPV), kuriai kartu su euro zonos nacionalinėmis pertvarkymo institucijomis (NPI) suteikti centralizuoti pertvarkymo įgaliojimai, žlungančių bankų atžvilgiu įgyvendinant BPeM.
3. BPV ir NPI yra kartu atsakingos už bankų pertvarkymo procesų valdymą. Pertvarkymu siekiama bankui sudaryti sąlygas ir toliau vykdyti ypatingos svarbos funkcijas. Jei bankas ypatingos svarbos funkcijų neturi ir jei jam nevykdant savo įsipareigojimų neiškils rizika finansiniam stabilumui, jis bus likviduojamas taikant įprastines nemokumo procedūras. Naujoji reglamentavimo sistema paremta principu, kurį taikant siekiama kuo labiau sumažinti banko įsipareigojimų nevykdymo atvejų, dėl kurių destabilizuojama ir sutrikdoma padėtis, ir, laikantis ES ir nacionalinių taisyklių, užtikrinti tinkamą apsaugą kreditoriams. Tinkamai įdiegus šią sistemą, ji padės apriboti fiskalines išlaidas ir padidinti finansinį stabilumą, kartu remiant ekonomikos augimą.
4. Nuo 2013 m. ES rengė suderintų bankų priežiūros ir pertvarkymo taisyklių rinkinį. Šis rinkinys vadinamas bendru taisyklių sąvadu. Kalbant apie pertvarkymą (daugiau informacijos pateikta **Įpriede**), bendrą taisyklių sąvadą daugiausia sudaro Bendro pertvarkymo

¹ Šioje ataskaitoje terminas „bankas“ reiškia BPeM reglamento 2 straipsnyje nurodytas įstaigas.

mechanizmo reglamentas (BPeM reglamentas), Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyva (BGP direktyva), Komisijos deleguotieji reglamentai ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) standartai ir gairės.

Bendros pertvarkymo valdybos vaidmuo

5. BPV atsakinga už visų svarbių euro zonos bankų, taip pat tarpvalstybinę veiklą vykdančių mažesnės svarbos bankų pertvarkymą, jo prireikus². Tarpvalstybinį mažesnės svarbos banką sudaro euro zonoje esanti patronuojančioji bendrovė ir bent viena kitoje euro zonos valstybėje narėje esanti patronuojamoji bendrovė. 2017 m. sausio mėn. duomenimis, BPV apėmė 141 banką, o tai sudarė 80 % viso euro zonos bankų turto. NPI yra atsakingos už visų kitų bankų (apie 3 250 juridinių subjektų) pertvarkymą nacionaliniu lygmeniu³.

6. Pagrindinės BPV užduotys:

- a) rengti visų į jos kompetencijos sritį patenkančių bankų pertvarkymo planus ir nustatyti įsipareigojimų bei nuosavų lėšų, kuriuos pertvarkant galima išgelbėti nuosavomis lėšomis, dydį (apsauginis rezervas, vadinamas minimaliu nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimu);
- b) tvirtinti pertvarkymo sprendimus dėl veiksmų, kurių turėtų būti imamasi pertvarkant banką;
- c) užtikrinti suderinimą ir nuoseklumą BPeM viduje;
- d) administruoti Bendrą pertvarkymo fondą, kurio lėšomis tam tikromis aplinkybėmis remiami pertvarkymo procesai⁴.

² BPeM reglamento 7 straipsnio 2 dalis ir <https://srb.europa.eu/lt/node/44>.

³ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/list/who/html/index.en.html>.

⁴ Bendrą pertvarkymo fondą sudaro euro zonos bankų įnašai. Jei nuostoliai yra perkeliama BPF, fondu galima naudotis, tik jeigu akcininkai arba kreditoriai, įskaitant obligacijų turėtojus, vykstant banko pertvarkymui jau padengė nuostolius, sudarančius bent 8 % visų įsipareigojimų (BPeM reglamento 27 straipsnio 7 dalis ir 76 straipsnio 3 dalis).

7. Pagal BPeM reglamentą BPV buvo įsteigta 2014 m. rugpjūčio mėn., o nuo 2015 m. sausio mėn. tapo nepriklausoma agentūra. Kol jos vykdomosios valdybos nariai ėmėsi savo pareigų, jai laikinai vadovavo Komisija (keletą mėnesių). Jos centrinė būstinė yra Briuselyje, joje, 2016 m. pabaigos duomenimis, buvo apie 170 darbuotojų. Tai iš esmės dar tebesisteigiantis subjektas.

8. BPV savo sprendimus priima per vykdomąsias ir plenarines sesijas. Pirmosiose dalyvauja pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir keturi nuolatiniai nariai (jie nėra NPI atstovai). Pirmininkas (arba pirmininko pavaduotojas) ir keturi nuolatiniai nariai per vykdomąsias sesijas balsuoja. Vykdomosiose sesijose, kuriose sprendžiami su konkrečiu banku susiję klausimai, dalyvauja ir atitinkamos valstybės narės NPI atstovas („pratęsta“ vykdomoji sesija). Plenarinėse sesijose dalyvauja po vieną kiekvienos NPI atstovą, jos turi būti rengiamos priimant pertvarkymo sprendimus, jeigu Bendras pertvarkymo fondas atitinkamam banko pertvarkymui suteikė paramą, viršijančią 5 milijardus eurų (arba tuo atveju, jei likvidumo parama viršija 10 milijardų eurų).

BPV bendravimas su kitomis institucijomis

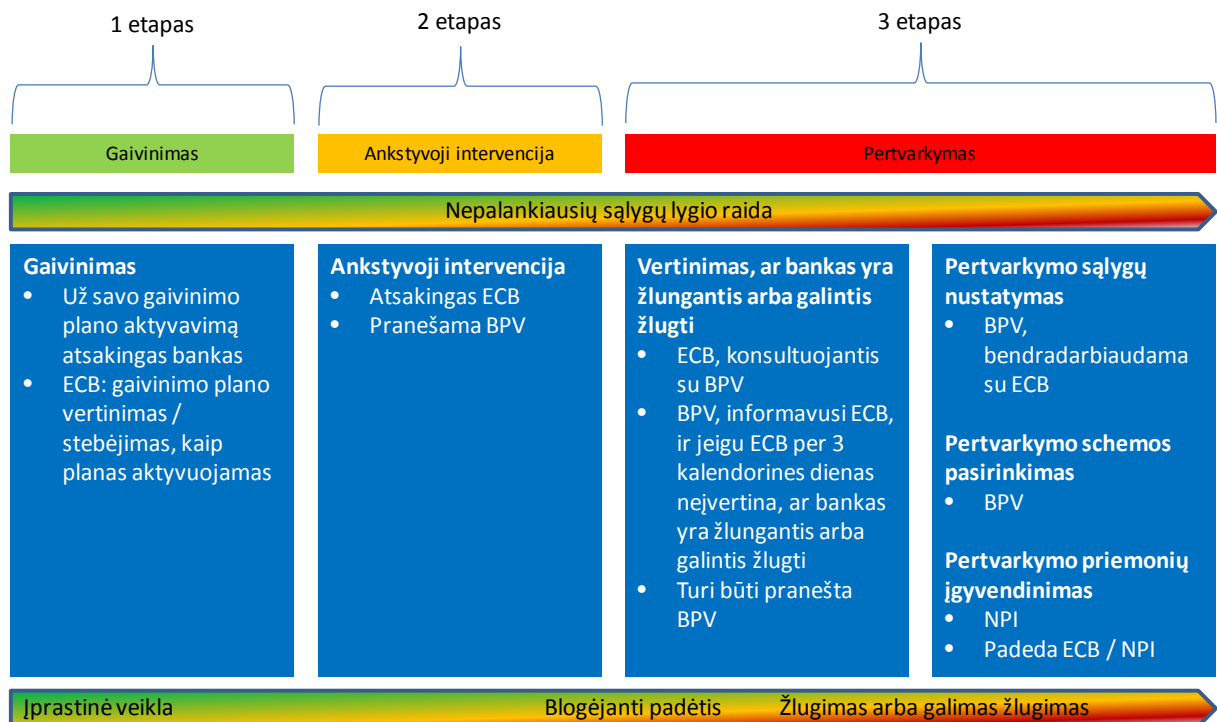
9. Sprendimų, susijusių su finansinių sunkumų patiriančiu banku, procedūrą po parengimo ir planavimo gali sudaryti trys veiklos etapai (žr. **1 diagramą**). Pirmas yra gaivinimo etapas, kai iš banko reikalaujama įvykdyti jo paties gaivinimo plane nustatytus veiksmus. Gaivinimo planą vertina priežiūros institucija; euro zonoje ši didelės svarbos bankų priežiūros institucija yra ECB.

10. Kitas (sudėtingesnis) etapas – ankstyvoji intervencija, kai priežiūros institucijai suteikiami įgaliojimai užtikrinti konkrečių priemonių vykdymą. BPV nepriima sprendimų pirmuose dviejuose etapuose, bet jai tenka bendra atsakomybė už banko sąlygų stebėjimą, ji taip pat rengia galimus pertvarkymo veiksmus, kaip nurodyta aprašant kitą etapą.

11. Trečias etapas – pertvarkymas, ir būtent šiame etape BPV funkcija tampa labai svarbi. Pertvarkymo imamasi, jeigu ECB praneša BPV, kad jos prižiūrimas bankas laikomas žlungančiu arba galinčiu žlugti, arba jeigu BPV tai nustato savarankiškai. BPV gali nuspręsti pertvarkyti subjektą, tik jei taip pat įvykdomos toliau nurodytos sąlygos, t. y. kai nėra jokių kitų alternatyvių priemonių ir laikoma, kad viešuosius interesus atitinka pertvarkymas (o ne

nemokumo taisyklių taikymas). Kadangi į sistemą įsitraukia ECB, BPV ir įvairios kitos nacionalinės bei Europos institucijos, sėkmingai veiklai labai svarbu aukštos kokybės komunikacija ir tarpusavio supratimas.

1 diagrama. Nuo gaivinimo iki pertvarkymo

Šaltinis – Europos Audito Rūmai, pritaikyta ECB medžiaga.

12. BPV pertvarkymo schemą, pagal kurią reikia naudotis Bendru pertvarkymo fondu, gali patvirtinti, tik jeigu Komisija nusprendė, kad tai leistina pagal valstybės pagalbos taisykles. Vėliau Komisija patvirtina pertvarkymo schemeje numatytą Fondo sumą.

AUDITO APIMTIS IR METODAS

Audito apimtis ir metodika

13. Tikrinome, ar BPV turi veiksmingų priemonių bankams pertvarkyti. Visų pirma nagrinėjome:

a) BPV vykdomo pavienių bankų pertvarkymo planavimo kokybę (žr. **24–83 dalis**);

- b) ar BPV tinkamai įsteigta, kad galėtų laikytis jai taikomų pertvarkymo planavimo teisės aktų (žr. **84–102 dalis**); taip pat
- c) ar BPV turi pakankamai žmogiškųjų išteklių jai pavestoms užduotims vykdyti ir ar bendradarbiavimo sistema yra tinkama (žr. **103–142 dalis**).

14. Išvados ir rekomendacijos šioje ataskaitoje bus pateiktos laikantis šios struktūros (žr. **143–158 dalis**).

15. Kalbant apie a punktą, tikrinome, ar BPV pertvarkymo planai yra tinkami ir sistemingi, ar į juos įtraukti pertvarkymo galimybių vertinimai ir minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo nustatymas.

16. Šiuo tikslu tiriamąją audito populiaciją sudarė 58 parengti pertvarkymo planai, kuriuos BPV parengė bankams iki 2017 m. sausio mėn. pabaigos. BPV buvo pasirengusi pateikti ir mes patikrinome penkis pagrindinius tų planų skyrius (žr. **26 dalį**) – vertinome aštuonis kiekvieno skyriaus pavyzdžius, atsitiktine tvarka paimtus iš šios tiriamosios populiacijos, iš kiekvieno plano buvo imami ne daugiau kaip du skyriai, taigi iš viso 40 skyrių (apimančių 31 skirtingą banką). BPV iš atrinktų skyrių pašalino visus su banku susijusius duomenis ir duomenis, gautus iš ECB. Dėl to audito grupė galėjo nuodugniau apžvelgti svarbiausius planų aspektus ir padaryti svarbias išvadas, bet nebuvo galimybių visiškai suprasti, ar jie išsamūs ir ar esama vidinio nuoseklumo, taigi turėjome ieškoti papildomos informacijos (žr. **36 dalį**), ir ji buvo pateikta apie tris bankus.

17. Kalbant apie b punktą, vertinome, ar BPV taiko tinkamą taisyklių sistemą, įskaitant pertvarkymo planavimo vadovus, gaires ir programas.

18. Kalbant apie c punktą, vertinome, ar BPV pasamdė reikiamą skaičių darbuotojų, turinčių tinkamų įgūdžių, ir teikė jiems papildomą mokymą. Taip pat tikrinome BPV bendradarbiavimo su NPI ir ECB veiksmingumą.

19. Atlikdami auditą taikėme kriterijus, paimtus iš šių šaltinių:

- a) iš BPeM reglamento ir BGP direktyvos teisinių reikalavimų;
 - b) Komisijos deleguotojo reglamento, kuriuo nustatomas pertvarkymo planų turinys;
-

- c) Finansinio stabilumo tarybos sąrašo, kuriame išdėstyti pagrindiniai veiksmingos finansų įstaigų pertvarkymo sistemos bruožai; taip pat
- d) Finansinio stabilumo instituto keturių gynybos linijų modelio⁵.

20. Didžiąją dalį vietoje vykdyto audito darbo atlikome nuo 2016 m. spalio mėn. iki 2017 m. liepos mėn., šis darbas apėmė vėliausiai 2017 m. sausio mėn. patvirtintus pertvarkymo planus.

21. Audito įrodymus sudaro per susitikimus ir pokalbius su BPV darbuotojais surinkta informacija, taip pat BPV vidaus dokumentacijos, viešai skelbiamų duomenų, BPV pranešimų⁶ (kai tai buvo tinkama) peržiūra ir dvidešimties NPI apklausa⁷.

Galimybė pasinaudoti įrodymais ir konfidencialumo klausimai

22. Audito teisės ir įgaliojimai atlikti šį veiksmingumo auditą yra pagrįsti bendrosiomis SESV 287 straipsnio nuostatomis – jomis Europos Audito Rūmams suteikiama visapusiška galimybė naudotis visais dokumentais, kurie būtini audito užduočiai atlikti. Kai buvo atliekamas šis auditas, BPV teigė, kad su bankais susijusiems BPV duomenims ir praktikai taikomi specialūs konfidencialumo reikalavimai, paremti tuo, kad būtina užtikrinti finansinį stabilumą (taip pat žr. **16 dalį**). Sutartyje nenustatyta jokių konkrečių su tuo susijusių išimčių, bet mums pavyko pasiekti specialų susitarimą dėl tokios rūšies duomenų naudojimo ir saugojimo, taip pat bendradarbiauome su BPV vadovybe, kad būtų sumažinta bet kokia galima ar akivaizdi rizika, kartu užtikrinant prieigą prie duomenų, būtinų atliekant auditą, įskaitant ir tai, kad daug darbo buvo atlikta naudojant nuasmenintus duomenis, ir atsižvelgiant į audito poreikius.

23. Kadangi BPV bendradarbiavo ir padėjo, mums pavyko atlikti išsamų auditą ir padaryti tvirtas išvadas, pateikiamas šioje pirmojoje specialiojoje BPV veiklos ataskaitoje. Buvo

⁵ <http://www.bis.org/fsi/fsipapers11.htm>.

⁶ Rašytiniai BPV pranešimai, pateikti atsakant į prašymus suteikti įrodymų.

⁷ Nors BPeM dalyvauja 19 valstybių narių, Ispanija turi dvi pertvarkymo klausimus nagrinėjančias institucijas, tokiu būdu susidaro 20 subjektų apklausos populiacija.

pateikta daug dokumentų, tačiau buvo keletas reikšmingų išimčių. Visų pirma, be kitų pasekmių, tai, kad nebuvo tam tikrų politikos dokumentų (BPV nurodė, kad yra tik jų projektai), reiškė, kad negalėjome išsamiai įvertinti, ar BPV politika visiškai atitinka bendrą taisyklių sąvadą, o tai, kad iš esmės gavome nuasmenintus duomenis, susijusius su pertvarkymo planais, reiškė, kad jų išsamumo ir vidinio nuoseklumo nevertinome. Vis dėlto, mums pavyko padaryti keletą įrodymais tinkamai paremtų išvadų dėl pertvarkymo planų, ir tai bus matyti iš šios ataskaitos (žr. **II priedą**).

PASTABOS

Pertvarkymo planai – didelė dalis darbo tebevykdoma

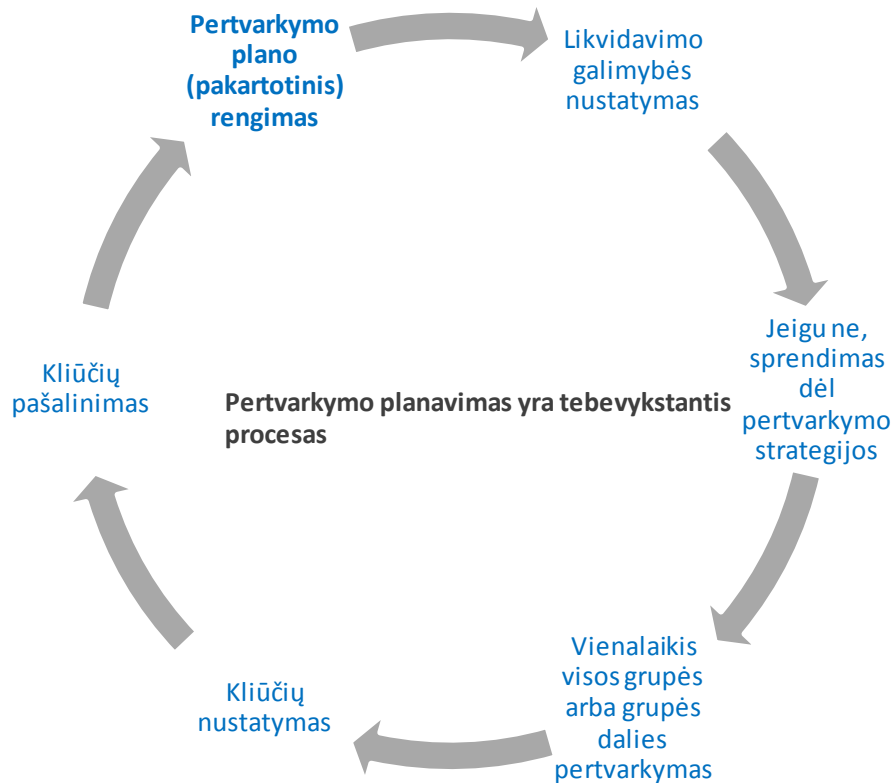
24. Šiame skirsnyje nagrinėjami pagrindiniai BPV parengtų pertvarkymo planų elementai ir pateikiami nustatyti faktai, susiję su bendro taisyklių sąvado laikymusi.

Tebevykdomas planavimas

25. Pertvarkymo planavimas – BPV ilgalaikė veiklos užduotis – taikomas visiems į jos kompetencijos sritį patenkantiems bankams, o ne vien bankams, kurie laikomi patiriančiais sunkumų. Pertvarkymo planavimo procesas pradedamas nuo pertvarkymo plano parengimo. Taigi BPV turi nustatyti banko pagrindines funkcijas ir pagrindines verslo linijas. Vėliau BPV vertina, ar bankas gali būti likviduojamas taikant nacionalines nemokumo procedūras; tai numatytasis metodas, išskyrus atvejus, kai BPV mano, kad pertvarkymas atitinka viešuosius interesus. Jeigu priimamas sprendimas dėl viešųjų interesų, BPV turi parengti pertvarkymo strategiją, atitinkančią banko specifines aplinkybes. Parengusi strategiją BPV svarsto tikėtinas banko veiksmingo pertvarkymo kliūtis⁸, nes pertvarkymo plane turėtų būti nurodyta, kaip mažinti bet kokias tokias kliūtis. **2 diagramoje** pateikiamas pertvarkymo planavimo proceso pavyzdys.

⁸ BGP direktyvos 17 straipsnio 5 dalies g punktą.

2 diagrama. Pertvarkymo planavimo procesas⁹

Šaltinis: BPV.

26. Pertvarkymo planą sudaro šie pagrindiniai skyriai¹⁰:

- a) strateginė verslo analizė – nustatomos banko pagrindinės funkcijos ir pagrindinės verslo linijos;
- b) Pageidaujama pertvarkymo strategija: šiame skyriuje vertinamas pertvarkymo strategijos įgyvendinamumas ir įtikinamumas;

⁹ Diagramoje minimas vienalaikis visos grupės pertvarkymas ir vienalaikis grupės dalies pertvarkymas. Iš šio termino matyti tai, kelių juridinių subjektų atžvilgiu BPV imsis pertvarkymo veiksmų. Vienalaikis visos grupės pertvarkymas reiškia, kad pertvarkymo veiksmų bus imamasi tik vieno subjekto atžvilgiu, pavyzdžiui, bankų grupės patronuojamosios bendrovės atžvilgiu, o imantis vienalaikio grupės dalies pertvarkymo, pertvarkymo veiksmai bus vykdomi daugiau nei vieno subjekto, pavyzdžiui, kelių patronuojamųjų bendrovių, atžvilgiu.

¹⁰ BPV įvado į pertvarkymo planavimą 19 puslapis; <https://srb.europa.eu/en/node/163>.

- c) finansinis ir veiklos tęstinumas – finansinių ir veiklos sąlygų, būtinų, kad pertvarkant būtų užtikrintas tęstinumas, vertinimas;
- d) pertvarkymo galimybių vertinimo santrauka – vertinama, ar esama esminių pertvarkymo kliūčių, ir tai, kaip jas būtų galima pašalinti. Šiame skyriuje BPV taip pat nustato minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimą;
- e) valdymo santrauka.

BPV požiūris į pertvarkymo planavimą

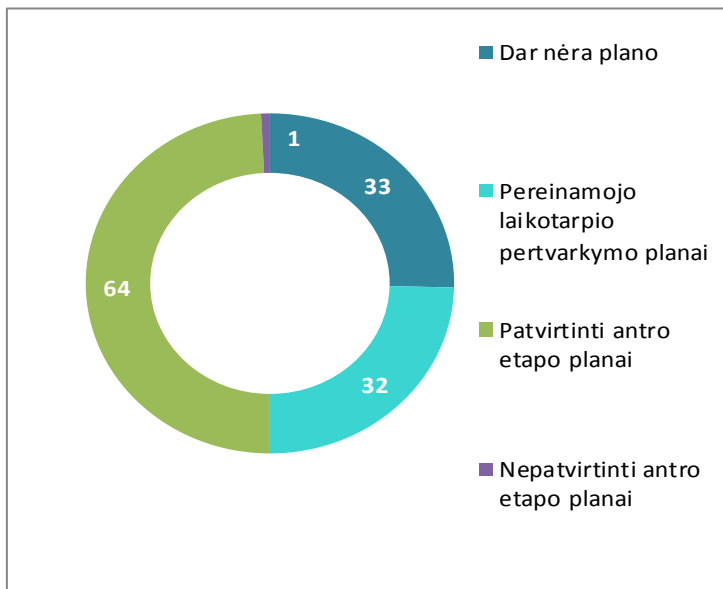
27. BPV pertvarkymo planus rengia keturiais etapais. Pradedama nuo pereinamojo laikotarpio pertvarkymo plano, vėliau jis atnaujinamas ir išplečiamas.

- a) Pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planuose (arba pirmo etapo planuose) dėmesys sutelkiamas į strateginę verslo analizę. Jų nereikia tvirtinti BPV posėdyje vykstant pratęstai vykdomajai sesijai (žr. **8 dalį**), jie daugiausia skirti naudoti viduje.
 - b) Antro etapo planai yra išsamesni už pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planus, juos reikia tvirtinti pratęstoje vykdomojoje sesijoje (žr. **8 dalį**). Jie siunčiami pertvarkymo kolegijoms, kad šios priimtų sprendimą, bet juose dar nenurodoma esminių kliūčių ir nenustatoma minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo.
 - c) Trečio etapo planuose nustatoma minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo atsarga konsoliduotu lygmeniu.
 - d) Ketvirto etapo planuose nurodomos esminės kliūtys ir nustatoma minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo atsarga konsoliduotu ir vieno subjekto lygmenimis.
-

28. 2017 m. sausio mėn. duomenimis, teisėkūros institucijos BPV pavedė patvirtinti 130 pertvarkymo planų¹¹, tačiau teisės aktuose nėra jokių nuostatų dėl kokių nors tarpinių veiksmų. Kol kas dėl išteklių trūkumo šis tikslas nepasiektas (žr. **103–124 dalis**). Iki 2017 m. sausio mėn. pabaigos BPV parengė 65 antro etapo planus, iš jų 64 buvo patvirtinti¹², BPV taip pat parengė dar 32 bankų pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planus (žr. **3 diagramą**).

29. Teisės aktu reikalaujama¹³, kad BPV nustatytų konkrečią datą, iki kurios turi būti parengti pirmieji bendrą taisyklių sąvadą atitinkantys pertvarkymo planai, bet BPV to nepadarė.

3 diagrama. Pertvarkymo planų būklė 2017 m. sausio mėn. pabaigoje

Šaltinis: Europos Audito Rūmai, remiantis BPV duomenimis.

¹¹ 2017 m. sausio mėn. į BPV kompetencijos sritį pateko 141 bankas (aštuoni sisteminės svarbos bankai, 118 kitų svarbių bankų ir 15 tarpvalstybinių mažesnės svarbos bankų). Tačiau vienuolika bankų buvo laikomi grupės dalimi, taigi reikėjo tik 130 pertvarkymo planų.

¹² BPV patvirtino 58 pertvarkymo planus (jų atžvilgiu ji buvo grupės lygmens pertvarkymo institucija) ir šešis pertvarkymo planus – jų atžvilgiu tą funkciją atliko kita pertvarkymo institucija (žr. BGP direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 44 punktą).

¹³ BPeM reglamento 8 straipsnio 12 dalis.

30. 2016 m. BPV vidinės pertvarkymo grupės pradėjo rengti išsamius antro etapo planus. Remiantis BPV pranešimais, jie buvo išsamūs ir sudaryti iš 150–300 puslapių. Antrąjį 2016 m. pusmetį BPV per vykdomąją sesiją priėmė politinį sprendimą rengti mažesnės apimties (apie 40 puslapių) pertvarkymo planus. Šis sprendimas buvo priimtas siekiant palengvinti sprendimų priėmimo procesą ir pasiekti, kad jis būtų lengviau valdomas.
31. Nors bankai pagal sudėtingumą labai skiriasi, šis orientacinis plano apimties ribojimas taikomas visiems planams. Tai reiškia, kad daug būtinos ir (arba) privalomos informacijos neįtraukta, kaip aptariama kitame skirsnyje.
32. **4 diagramoje** apibendrinta BPV pertvarkymo planų struktūra nuo 2017 m., joje matyti, kuriems suinteresuotiesiems subjektams siunčiama kiekviena plano dalis. Ne visi suinteresuotieji subjektai iš BPV gauna tą patį informacijos rinkinį. Svarbu tai, kad nei pertvarkymo kolegijos, nei BPV vykdomojoje sesijoje negauna pagrindinių techninių pastabų, į kurias įtraukiama svarbi informacija, tokia kaip alternatyvios pertvarkymo strategijos. Teisės aktuose nėra jokių nuostatų dėl dalijimosi svarbia informacija su pertvarkymo kolegijos nariais apribojimo¹⁴.

¹⁴ BGP direktyvos 88 straipsnio 3 dalyje tik reikalaujama, kad ES nepriklausančių šalių NPI būtų taikomi konfidencialumo reikalavimai.

4 diagrama. Pertvarkymo planų struktūra ir gavėjai nuo 2017 m.

	Planas	Priedai	Pagrindinės techninės pastabos	Pristatymo skaidrės
Turinys	Reikalaujamos analizės rezultatai ir aukšto lygio santrauka	Standartizuoti priedai, pavyzdžiui, sąrašai (asmenų ryšiams, IT sistemų ir kt.), atsakomybės duomenys / EBI šablonai, pertvarkymo galimybių vertinimas, pagrįstas minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo pasiūlymas, vienaalokio grupės dalies pertvarkymo planai, bankų pasiūlymai, kaip šalinti kliūtis.	Techninė analizė / pagrindinės prielaidos, kuriomis paremtos pagrindinės pertvarkymo plano sudedamosios dalys (pavyzdžiui, ypatingos svarbos funkcijos, prieiga prie finansų rinkos infrastruktūros, pertvarkymo priemonės / alternatyvios strategijos, prieiga prie trumpalaikio likvidumo, turto suvaržymas, veiklos tęstinumas).	Siekiant planą pristatyti pertvarkymo kolegijoms.
Informacija teikiama ¹⁵ :	BPV, pratęstai vykdomajai sesijai, pertvarkymo kolegijos nariams.	BPV, pratęstai vykdomajai sesijai, pertvarkymo kolegijos nariams.	BPeM, ECB	Pertvarkymo kolegijų nariams, pertvarkymo kolegijų stebėtojams.

Šaltinis: pritaikyti BPV duomenys.

33. BPV 2017 m. darbo plane numatyta, kad iki 2017 m. sausio mėn. pabaigos 27 iš 33 pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planų dar nebus pradėti rengti. 32 jau parengti pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planai turėjo būti perkelti į antrą etapą, o 65 parengti antro etapo planai – į trečią etapą. Terminas buvo 2018 m. pirmas ketvirtis.

¹⁵ Šioje lentelėje BPeM reiškia, kad pertvarkymo planais dalijamasi ir su į vidines pertvarkymo grupes patenkančiomis NPI. Pertvarkymo kolegijų nariai apibrėžti BGP direktyvos 88 straipsnio 2 dalyje. Pertvarkymo kolegijų stebėtojai yra, pavyzdžiui, ES nepriklausančių šalių pertvarkymo institucijos (BGP direktyvos 88 straipsnio 3 dalis) arba NPI, kai BPV dalyvauja kaip pertvarkymo kolegijos narė.

34. Atsižvelgiant į iki 2017 m. liepos mėn. pabaigos padarytą pažangą, tikėtiną darbo krūvį ir BPV turimus darbuotojus, šis planas atrodo pernelyg optimistinis (taip pat žr. **114, 124 ir 125 dalis**).

Pertvarkymo plano turinio apžvalga

35. Bendrame taisyklių sąvade pateikiama rekomendacijų dėl pertvarkymo planų turinio. Vertindami BPV atitiktį reikalavimams, parengėme platų kriterijų, paremtų bendrame taisyklių sąvade pertvarkymo planams nustatytais reikalavimais, rinkinį ir išnagrinėjome į imtį įtrauktus pertvarkymo planus. Kaip bus parodyta tolesnėse dalyse, patys pertvarkymo planai neatitiko didžiosios dalies taikytų kriterijų.

36. BPV mums nurodė, kad, nors pačiuose pertvarkymo planuose gali nebūti tam tikrų detalių, ji pati turi daug papildomos pagrindinės informacijos, kuria gali papildyti beveik pusę visų tikėtinų planų. Nors ši informacija nebuvo oficialiai įtraukta į pertvarkymo planus, ji vis tiek yra svarbi informacinės bazės, kuria paremtas BPM supratimas apie į jos kompetencijos sritį patenkančius bankus ir su tais bankais susijęs sprendimų priėmimas, dalis. Nagrinėdami šią trijų bankų medžiagą dar kartą įsitikinome, kad BPV duomenyse spragų mažiau, nei būtų galima numanyti skaitant vien pertvarkymo planus. Vis dėlto, svarbių su bendro taisyklių sąvado reikalavimais susijusių trūkumų tebėra.

Tebetrūksta pagrindinių pertvarkymo planų elementų

37. Tolesnėse dalyse nurodytos sritys, kuriose mūsų vertinimu atskleista, kad BPV pertvarkymo planai neatitiko bendro taisyklių sąvado reikalavimų.

Strateginė verslo analizė

38. Šioje srityje pertvarkymo planai turėjo įvairių trūkumų. Pavyzdžiui, juose nebuvo tinkamai aprašyta atitinkamų bankų grupių struktūra ar įvertinti verslo modeliai, valdymas ar nuosavybės teisės pertvarkymo planavimo tikslais, o vienintelė pateikta finansinė informacija buvo bendro pobūdžio ir apibendrinta, o ne susijusi su konkrečiai kiekvienu reikšmingu subjektu, kaip to reikalaujama pertvarkymo planavimo vadove. Šiuos trūkumus iš dalies, bet ne visiškai sumažino tai, kad pagrindinėje informacijoje ir pastabose buvo papildomų duomenų.

39. Svarbu tai, kad į imtį įtraukti planai buvo neišsamūs tuo atžvilgiu, kad nebuvo nurodyta ypatingos svarbos vidaus ir išorės organizacinė tarpusavio priklausomybė¹⁶. Nors BPV turi informacijos apie reikšmingas sandorio šalis, mums nepavyko rasti kokios nors atliktos tokios informacijos analizės, kuria būtų siekta nustatyti galimą plintančio neigiamo poveikio riziką.

Ypatingos svarbos funkcijos

40. Atliekant strateginę verslo analizę reikėtų vertinti, kurios funkcijos yra tokios svarbios, kad jas nutraukus tai turėtų poveikį finansiniam stabilumui ar realiajai ekonomikai. Vertinant taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, koku laipsniu banko funkcijas būtų galima pakeisti kito rinkos banko ar bankų funkcijomis. Į imtį įtrauktuose straipsniuose ne visada buvo aiškus BPV vertinimų loginis pagrindas.

41. BPV vis tiek padarė didžiulę pažangą – parengusi duomenų apie ypatingos svarbos funkcijas rinkimo šabloną, taikytiną nuo 2017 m., suteikė rekomendacijų vidinėms pertvarkymo grupėms.

42. BPV negalėjo pateikti kiekvieno į jos kompetencijos sritį patenkančio banko ypatingos svarbos funkcijų apžvalgos. Daugumoje į imtį įtrauktų straipsnių indėlių priėmimas laikomas ypatingos svarbos funkcija. Keliuose pertvarkymo planuose atskirti privačių asmenų ir įmonių indėliai, bet ne visuose.

43. Dėl galimo poreikio tam tikriems įsipareigojimams, pavyzdžiui, neapdraustiems pirmenybiniais indėliams, sudarantiems ypatingos svarbos funkcijos dalį, netaikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis reikalavimo, sumažėja įsipareigojimų suma, kurią galima panaudoti gelbėjimui privačiomis lėšomis, ir tampa dar svarbiau nustatyti tinkamą minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo atsargą. Tačiau iki dabar parengtuose pertvarkymo planuose nenustatėme minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo sumos, dėl kurios didėtų tikimybė, kad bankai bus laikomi neturinčiais galimybių būti pertvarkyti.

¹⁶ Pavyzdžiui, nebuvo grupės turto ir įsipareigojimų, grupės nuosavų lėšų, grupės išvestinių popierių ir grupės nuostolių perdavimo susitarimų.

Pageidaujama pertvarkymo strategija

Likvidavimo tikėtino ir įgyvendinamumo vertinimas

44. Prieš priimdama sprendimą dėl pertvarkymo strategijos BPV turi įvertinti, ar likvidavimas pagal įprastas nemokumo procedūras yra tikėtinas ir, jeigu taip, ar jis dar ir įmanomas.

45. Vertindama likvidavimo tikėtinumą BPV nagrinėja tikėtiną poveikį finansų sistemai. Konkrečiai, ji turi įvertinti, ar likviduojant būtų pasiekti pertvarkymo tikslai¹⁷, vienas iš jų – garantija užtikrintų indėlių apsauga¹⁸.

46. Vertindama tikėtinumą BPV kelis kartus nurodė, kad taikytina indėlių garantijų sistema negalėta įvykdyti IGS direktyvos reikalavimų, taip pat kad sistemoje neturėta pakankamai lėšų svarbaus banko likvidavimui įvykdyti. Taigi yra dar sunkiau pasiekti apdraustųjų indėlių apsaugos taikant likvidavimą tikslą.

47. Vertindama likvidavimo galimybes BPV turi tikrinti, ar banko valdymo informacinės sistemos geba pateikti IGS direktyvos reikalaujamą informaciją. Pavyzdžiui, reikia žinoti bendrą garantija neužtikrintų indėlių vertę, tenkančią kiekvienam indėlininkui, nes IGS direktyvoje reikalaujama per tam tikrą laikotarpį kiekvienam indėlininkui išmokėti garantija užtikrintą 100 000 eurų sumą¹⁹.

48. Į imtį įtrauktuose pertvarkymo planuose neradome jokios informacijos apie turimo IGS finansavimo sumą, taigi tai nepalengvino vertinimo.

¹⁷ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 24 straipsnio 2 dalis.

¹⁸ BPeM reglamento 14 straipsnio 1 dalis.

¹⁹ IGS direktyvos 8 straipsnis.

49. Nacionalinėms IGS nenustatyta teisinė prievolė bendradarbiauti su BPV. Vis dėlto, deleguotajame reglamente paminėta, kad BPV konsultuojasi su nacionalinėmis IGS²⁰, nors BPV nė karto to nedarė.

50. Nors daugumoje pertvarkymo planų padaryta išvada, kad likvidavimas nėra tikėtinas, mums pavyko rasti tik labai bendromis frazėmis išdėstytas tokių išvadų priežastis, pavyzdžiui, kad nacionaliniam bankų sektoriui tai turės didelį neigiamą poveikį. Daugiau konkrečių detalių, kurių reikalaujama bendru taisyklių sąvadu, nepateikta²¹.

51. Pertvarkymo veiksmų gali būti imamasi, paisant viešųjų interesų, jeigu tai būtina ir proporcinga siekiant pertvarkymo tikslų. Prieš tai taip pat turi būti nustatyta, kad likvidavimu nebus tokiu pat mastu pasiekta pertvarkymo tikslų. Pertvarkymo planuose vienintelis tokio pobūdžio teiginys buvo labai bendras, išsamesnės informacijos nepateikta.

52. Taip pat nebuvo finansinės ataskaitos apie tai, kokį poveikį likvidavimas turėtų bankui teikiant nepaprastąją viešąją finansinę paramą²².

Tinkamiausios pertvarkymo strategijos nustatymas

53. Iki 2017 m. sausio mėn. pabaigos parengtos BPV pertvarkymo strategijos buvo paremtos tuo, kad galimos kliūtys (o jos gali būti esminės) bus šalinamos kažkada ateityje, kai bus nustatytos minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo kvotos.

54. Neradome nė vienos tinkamiausios pertvarkymo strategijos, kurioje dėmesys būtų atkreiptas ir į nenumatytus trumpalaikius pokyčius. Todėl, jeigu pertvarkymo sprendimai artimoje ateityje taptų būtini, jie greičiausiai būtų nutolę nuo planų.

55. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama aprašyti bet kokias svarstomas alternatyvas, jeigu tinkamiausia pertvarkymo strategija negalėtų būti įgyvendinta²³. Nustatėme, kad

²⁰ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 20 konstatuojamoji dalis.

²¹ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 24 straipsnio 2 dalis.

²² Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 24 straipsnio 1 dalis.

didžiojoje daugumoje į imtį įtrauktų skyrių tinkamiausios strategijos alternatyvos nenagrinėjamos.

56. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama, kad pertvarkymo strategijos skyriuje būtų įvertinama, kiek laiko reikėtų kiekvienam reikšmingam plano aspektui įgyvendinti²⁴. Tačiau nė viename į imtį įtrauktame skyriuje toks laikas nebuvo nustatytas.

Pertvarkymo priemonių ir pertvarkymo įgaliojimų nustatymas

57. Didžiojoje daugumoje planų pasirinkta pertvarkymo priemonė yra veikiančio banko gelbėjimas privačiomis lėšomis. Pasirinkus šią priemonę, būtų geriausia banką uždaryti penktadienį ir vėl įprastai atidaryti kitą pirmadienį, o su gelbėjimu savo lėšomis susiję pertvarkymo veiksmai turėtų būti atlikti per savaitgalį.

58. Keliuose pertvarkymo planuose nurodyta, kad bankų IT sistemoms būtų sudėtinga būtinus duomenis pateikti laiku, kad būtų galima gelbėti privačiomis lėšomis.

59. Atliekant BPV vidaus peržiūrą buvo nagrinėjami įvairūs veiklos klausimai, susiję su gelbėjimu privačiomis lėšomis. Atlikus peržiūrą padaryta išvada, kad reikia daugiau nuveikti, visų pirma reikia nustatyti tikėtiną pakopinių nurašymų ir konvertavimo laiką ir praktinius dalykus. Neplanuojama, kad BPV vidaus gaires dėl gelbėjimo privačiomis lėšomis įgyvendinimo pateiks anksčiau nei 2017 m. ketvirtą ketvirtį, nors didžiojoje daugumoje pertvarkymo planų jau numatyta remtis tomis gairėmis.

60. Per 48 valandas privačiomis lėšomis išgelbėti indėlius ir obligacijas beveik visiems bankams būtų didžiulis techninis iššūkis, nes jų valdymo ir IT sistemos labai sudėtingos. Prieš pradėdant vykdyti gelbėjimo privačiomis lėšomis planą, valdymo sistemos privalo gebėti apskaičiuoti gelbėjimui privačiomis lėšomis turimą sumą. Pagal dabar BPV taikomą tvarką iš bankų nereikalaujama testuoti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės galimą panaudojimą ir įrodyti tos priemonės įgyvendinamumą.

²³ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 konstatuojamoji dalis ir 22 straipsnio 2 dalies e punktas.

²⁴ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 2 dalies d punktas.

61. Mūsų nuomone, banko pajėgumas padengti nuostolius bus nurodytas per didelis, jeigu bus įtraukti įsipareigojimai, kurių negalima išgelbėti privačiomis lėšomis per pertvarkymo strategijoje numatytą laiką.

62. Komisija neseniai pasiūlė nustatyti visoje ES galiojančią moratoriumo priemonę, kurią būtų galima taikyti, pavyzdžiui, banko mokėjimo prievolėms sustabdyti iki penkių darbo dienų. Remiantis tuo pasiūlymu, nors iš priežiūros institucijos būtų reikalaujama pasikonsultuoti su pertvarkymo institucija, šioji pati neturėtų įgaliojimų priemonę aktyvuoti²⁵. Galimybė moratoriumo priemonę naudoti pačioms pertvarkymo institucijoms galėtų suteikti lankstumo (ypač atitinkamam bankui) rengiantis gelbėjimui privačiomis lėšomis.

63. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama atlikti galimybių užtikrinti pertvarkymo priemonių vykdymą vertinimą²⁶. Šios informacijos neradome nė viename iš įimtį įtrauktų pertvarkymo planų.

64. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama, kad BPV pertvarkymo planuose nurodytų pertvarkymo įgaliojimus, kuriais ketina pasinaudoti²⁷. Tačiau nenustatėme, kad tai būtų paminėta kuriame nors įimtį įtrauktame plane. Šie įgaliojimai gali būti, pavyzdžiui, įgaliojimas pratęsti terminus arba nutraukti konkrečias sutartis, o ne veikti visuotiniu mastu, kaip daroma esant moratoriumui. Šie įgaliojimai paminėti pertvarkymo schemos šablone. Tačiau, nustatant, kuriuo įgaliojimu reikėtų naudotis, būtina išanalizuoti ir suprasti įsipareigojimų, kuriems bus taikomi įgaliojimai, tipą, o įimtį įtrauktuose pertvarkymo planuose nepateikta tokios išsamios informacijos.

²⁵ Komisijos pasiūlymo dėl BGP direktyvos pakeitimo 29a straipsnis <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=COM:2016:0852:FIN>.

²⁶ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 25 straipsnio 3 dalies a ir e punktai.

²⁷ BGP direktyvos 10 straipsnio 7 dalis.

Tinkamiausios pertvarkymo strategijos įgyvendinamumo ir įtikinamumo vertinimas

65. Nė viename į imtį įtrauktame skyriuje neradome tinkamiausių pertvarkymo strategijų įgyvendinamumo vertinimo. Taigi planuose nepadaryta išvada, ar tinkamiausia pertvarkymo strategija galėtų būti veiksmingai ir laiku taikoma, nors to reikalaujama bendrame taisyklių sąvade²⁸.

66. Taip pat reikalaujama, kad pertvarkymo institucijos įvertintų strategijos patikimumą, o tai reiškia, kad reikia atsižvelgti į tikėtiną pertvarkymo poveikį finansų sistemoms ir realiajai ekonomikai. Tačiau į imtį įtrauktuose planuose šio vertinimo taip pat nebuvo. BPV nevertino galimo pasirinktų pertvarkymo priemonių poveikio (visų pirma, gelbėjimo privačiomis lėšomis). Ji taip pat neatsižvelgė į poveikį kitoms finansų įstaigoms, MVĮ ir mažmeniniams investuotojams²⁹.

Vertinimas vykstant pertvarkymui

67. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama aprašyti informaciją, kuri yra būtina pertvarkymo strategijai įgyvendinti³⁰. Svarbi to dalis yra informacijos apie banko vertės nustatymą pertvarkymo tikslais teikimas, o tai labai sudėtinga ir ilgai trunkanti procedūra. Nė viename į imtį įtrauktų skyrių neradome jokių su tuo susijusių teiginių. Vadinasi, BPV negalėjo įvertinti (nors to reikalaujama), ar esama galimybių teikti tokią informaciją³¹.

Finansinis ir veiklos tęstinumas

68. Bendrame taisyklių sąvade nurodyta, kad pertvarkymo planuose turi būti pateikta finansavimo poreikio, numatyto pertvarkymo strategijoje, analizė. Tačiau mūsų patikrintų planų finansinio tęstinumo skyriuje pateikti tik bendri teiginiai apie finansavimą. Nebuvo ir

²⁸ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 26–31 straipsniai.

²⁹ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 32 straipsnis.

³⁰ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 3 dalies a punktas.

³¹ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 29 straipsnio 3 dalis.

informacijos apie filialų bei patronuojamųjų bendrovių, esančių nedalyvaujančiose valstybėse narėse, finansavimą vykstant pertvarkymui³².

69. Planuose taip pat nebuvo informacijos apie paslaugų lygmens susitarimų vykdymo užtikrinimą, jeigu būtų imtasi pertvarkymo. Kai ypatingos svarbos funkcijos atskirtos, neaišku, ar paslaugų lygmens susitarimai toliau turi būti vykdomi. Daugelyje planų nenurodyta jokia nenumatytais atvejais taikoma tvarka, visų pirma susijusi su mokėjimo ir atsiskaitymo sistemomis.

Pertvarkymo galimybės vertinimas

70. Turėtų būti laikoma, kad banką galima pertvarkyti, jeigu įmanomas ir tikėtinas jo likvidavimas vykdant įprastas nemokumo procedūras arba jo pertvarkymas imantis pertvarkymo veiksmų.

71. Nė viename iš į imtį įtrauktų dokumentų BPV nepadarė kategoriškų išvadų dėl to, ar bankas iš tikrųjų galėtų būti pertvarkytas. Nors keliuose skyriuose pateikta trumpa pertvarkymo galimybių vertinimo santrauka, daugumoje skyrių santraukoje pateikta tik keletas nustatytų galimų kliūčių.

72. BPeM reglamente reikalaujama, kad BPV laiku informuotų EBI, jeigu mano, kad pertvarkyti banko neįmanoma. 2017 m. liepos mėn. duomenimis, BPV jokios panašios informacijos EBI nesiuntė.

Esminės kliūtys

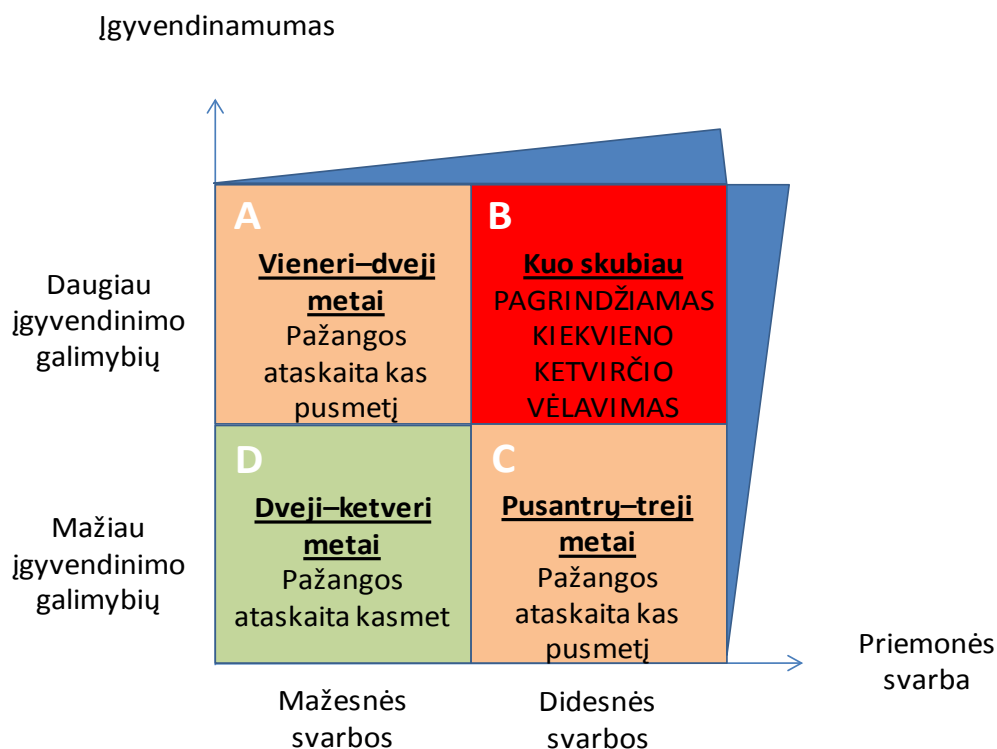
73. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama, kad BPV nustatytų ir šalintų esmines kliūtis, o kliūtys turi būti skirstomos bent į šias kategorijas: a) struktūra ir veikla; b) finansiniai ištekliai; c) informacija; d) tarpvalstybiniai klausimai; e) teisiniai klausimai. Nors teisės aktais tokia pareiga nustatyta, esminių kliūčių šalinimo procesas dar nepradėtas. Savo antro etapo planuose BPV tik nurodė galimas kliūtis.

³² Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 5 dalis ir 2 dalies d punktas.

74. Pasak BPV, visas esminių kliūčių nustatymo procesas, įskaitant konsultavimąsi su kompetentingomis institucijomis ir bendrus pertvarkymo kolegijų sprendimus, truks apie metus, ir dabar nesitikima, kad jis prasidės anksčiau nei 2018 m.

75. **5 diagrama** paimta iš pertvarkymo planavimo vadovo, joje pateikiamas tikėtinas laikas, per kurį turėtų būti pašalintos kliūtys, atsižvelgiant į priemonės įgyvendinamumą ir įgyvendinimo svarbą.

5 diagrama. Kliūčių pašalinimo laikas

Šaltinis: BPV.

76. Kaip nurodyta 28 dalyje, manoma, kad iki 2018 m. pirmo ketvirčio pabaigos bus parengti tik 65 trečio etapo planai. Manant, kad pertvarkymo planai iki 2019 m. vidurio laipsniškai pereis į ketvirtą etapą, bankai laiko visoms esminėms kliūtims pašalinti turės iki 2022 m. vidurio.

Minimalus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimas

77. Viena iš pagrindinių pertvarkymo plano dalių – minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo nustatymas. Tai apskaičiuojama minimali nuosavų lėšų ir

įsipareigojimų (įskaitant indėlius) suma, kurią bankas turi turėti konvertavimui arba nurašymui, jeigu prireiktų gelbėti privačiomis lėšomis. BPV tikslinių minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo rodiklių dar nenustatė nei konsoliduotu lygmeniu, nei pavieniams subjektams.

78. Orientacinės neprivalomos minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo kvotos, apskaičiuotos konsoliduotu lygmeniu, neoficialiai su bankais buvo aptartos 2016 m. rengtuose praktiniuose seminaruose, bet pertvarkymo kolegijoms šie duomenys nebuvo pateikti. Su konkrečiu banku susiję veiksniai, pavyzdžiui, tam tikrų įsipareigojimų neįtraukimas vykstant gelbėjimui privačiomis lėšomis, esminės kliūtys ir su priežiūriniu tikrinimu ir vertinimu (PTVP) susiję reikalavimai dar nesvarstyti.

79. Kadangi minimalūs nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimai dar nenustatyti, faktinės minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo kvotos nestebimos.

Valdymo santraukos

80. BPV į visus pertvarkymo planus turi įtraukti valdymo santrauką, apimančią teisinėje sistemoje nurodytų punktų santrauką³³. Mūsų tikrintose santraukose pateikta informacija šio reikalavimo neatitinka. Trūkstami dalykai nurodyti **III priede**.

Pertvarkymo planų atskleidimas

81. Reikalaujama, kad BPV atitinkamiems bankams atskleistų visas svarbias pertvarkymo planų dalis. Kol kas bankai gavo tik ribotą orientacinę informaciją, pavyzdžiui, apie grupės lygmeniu apskaičiuotus minimalius nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimus arba galimas kliūtis. BPeM reglamente taip pat reikalaujama, kad BPV atsižvelgtų į bankų atsiliepimus. Tačiau mūsų patikrintuose pertvarkymo planuose nepateikta jokių atitinkamų bankų pastabų.

82. BPV tvirtina, kad įvairiuose bendro taisyklių sąvado dokumentuose informacijos atskleidimo klausimas netyčia traktuojamas skirtingai. Nors BPeM reglamente³⁴ nurodomi

³³ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 1 dalis.

esminiai pertvarkymo plano elementai, BGP direktyvoje³⁵ ir Komisijos deleguotajame reglamente³⁶ reikalaujama atskleisti tik valdymo santrauką.

Ribotas taisyklių sąvado laikymasis

83. Apibendrinant 37–82 dalyse pateiktas mūsų pastabas galima teigti, kad įimtį įtraukti planai neatitinka bendro taisyklių sąvado reikalavimų. Jeigu atsižvelgiama į **36 dalyje** paminėtą pagrindinę informaciją, reikalavimų laikomasi labiau, nors atkreipėme dėmesį, kad ši informacija turima ne apie visus bankus.

Pertvarkymo planavimo gairės turi būti tobulinamos

84. Atlikdami auditą tikrinome pačios BPV pertvarkymo planavimo vadovų ir procedūrų sistemą ir nustatėme, kad pagrindinės rekomendacijos yra, bet reikia daugiau pastangų.

Vadovai ir šablonai turi būti atnaujinti ir patobulinti

85. Siekiant užtikrinti tinkamą ir nuoseklų požiūrį į pertvarkymo planavimą, procese dalyvaujant daugybei subjektų būtinos tinkamos procedūros, vadovai ir gairės. BPV nustatė tinkamą vadovavimo šiam procesui tvarką – padedama NPI parengė pertvarkymo planavimo vadovo projektą. BPV dabar taip pat rengia kelis vidaus ir išorės politikos dokumentus.

86. Pertvarkymo planavimo vadovo tikslas – Bendroje priežiūros valdyboje ir nacionalinėse pertvarkymo institucijose skatinti nuoseklų požiūrį į pertvarkymo planavimą. BPV šį vadovą 2016 m. kovo mėn. patvirtino kaip vidaus dokumento projektą. Nuo to laiko reikalaujama, kad vidinės pertvarkymo grupės juo naudotųsi rengdamos pertvarkymo planus. Pertvarkymo planavimo vadovas buvo įšaldytas (negalėjo būti atnaujinamas) vienus metus, nes siekta sulaukti atsiliepimų apie vidaus pertvarkymo grupių pirmąjį darbo pagal vadovą patirtį.

³⁴ BPeM reglamento 8 straipsnio 6 dalis.

³⁵ BGP direktyvos 10 straipsnio 1 dalis.

³⁶ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 72 straipsnis.

87. Be to, kas paminėta pirmiau, BPV parengė arba ketina parengti ataskaitų šablonus³⁷; tuo ji siekia užtikrinti, kad visa jos iš bankų gaunama informacija būtų standartinės formos, kad ją būtų galima naudoti planuojant pertvarkymą ir priimant sprendimus. Šiais šablonais papildoma ECB ir EBI šablonuose jau pateikta informacija³⁸. Konkrečiais atvejais BPV informacijos taip pat gali paprašyti tiesiogiai banko.

88. Dėl toliau pateikiamų priešasčių pertvarkymo planavimo vadovas turi būti toliau tobulinamas. Tačiau BPV planuojamą atnaujinimą atidėjo jau du kartus, pirmą kartą iki 2017 m. pabaigos, vėliau – iki 2018 m. antro ketvirčio.

89. Pirmoji priešastis, dėl kurios reikia atnaujinti pertvarkymo planavimo vadovą, yra ta, kad reikia įtraukti politikos gaires dėl keleto konkrečių klausimų. Pavyzdžiui, kaip reikalaujama bendrame taisyklių sąvade, pertvarkymo planavimo vadove aiškinama apie esminių kliūčių nustatymą, bet nereikalaujama to spręsti antro etapo pertvarkymo planuose.

90. Antra, pertvarkymo planavimo vadove neatsižvelgta į tam tikras svarbias teisės aktų nuostatas. Pavyzdžiui, nors Komisijos deleguotajame reglamente³⁹ reikalaujama pertvarkymo plane pateikti valdymo santrauką, pertvarkymo planavimo vadove šis reikalavimas nepaminėtas. Panašiai, nors pertvarkymo planavimo vadove reikalaujama atlikti pertvarkymo galimybių vertinimą, vadove pateikiamame valdymo santraukos šablone tokio teiginio nėra. Be to, nei valdymo santraukos skyriuje, nei pertvarkymo galimybių vertinimo skyriuje nenurodyta, kad reikia pranešti EBI, jeigu laikoma, kad bankas negali būti pertvarkytas⁴⁰.

91. Trečia, pertvarkymo planavimo vadovas turi būti atnaujintas, kad būtų atsižvelgta į 2016 m. rugsėjo mėn. priimtą politinį sprendimą neberengti išsamių pertvarkymo planų, bet

³⁷ BPV šablonuose pateikiami įsipareigojimų duomenys, nurodomos ypatingos svarbos funkcijos, finansų rinkos infrastruktūra ir pagrindinės verslo linijos (teberengiama).

³⁸ Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1066.

³⁹ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 2–8 dalys.

⁴⁰ BPeM reglamento 10 straipsnio 4 ir 5 dalys.

rengti glaustus apytikriai 40 puslapių planus (žr. **30 dalį**). Tačiau dar nepateikta jokių gairių dėl glaustų pertvarkymo planų turinio. Šis požiūris į pertvarkymo planavimą pokytis įvyko tuo metu, kai jau buvo parengta daug pereinamojo laikotarpio pertvarkymo planų ir antro etapo planų arba tie planai buvo dar rengiami remiantis išsamia analize. Kelios mūsų surengtoje apklausoje dalyvavusios NPI teigė, kad pertvarkymo planams iš naujo rengti jos privalėjo naudoti brangius išteklius.

92. Bendrame taisyklių sąvade⁴¹ tam tikriems bankams leidžiama nustatyti supaprastintas su pertvarkymo planavimu susijusias pareigas⁴². 2017 m. gegužės mėn. BPV dar nebuvo pasinaudojusi šia galimybe nė vieno į jos kompetencijos sritį patenkančio banko atžvilgiu⁴³, o pertvarkymo planavimo vadove nėra jokios informacijos apie supaprastintų pertvarkymo planų turinį ir atitinkamus tinkamumo kriterijus⁴⁴. Pusė mūsų apklausoje dalyvavusių NPI patvirtino, kad nėra su šia tema susijusių BPV gairių. Audito metu BPV mums nepateikė jokio su ta tema susijusio politikos pranešimo.

93. Patobulinti reikia ne tik pertvarkymo planavimo vadovą, bet ir BPV parengtus ataskaitų šablonas. Vienas iš tų ataskaitų tikslų buvo gauti informacijos, negaunamos iš kitų šaltinių, taigi išvengti bankų atliekamo darbo dubliavimo. BPV ir EBI šablonai nesusiję, tačiau juose prašoma tam tikros lygiagrečios informacijos. Pavyzdžiui, daugeliu atvejų BPV įsipareigojimų duomenų šablone ir EBI įsipareigojimų struktūros šablone⁴⁵ prašoma panašios informacijos apie išvestines priemones. 2017 m., siekdama bankų pernelyg neapkrauti prašymais teikti

⁴¹ BGP direktyvos 4 straipsnis.

⁴² EBI gairės 2015/16.

⁴³ Pagal BGP direktyvos 4 straipsnio 10 dalį BPV supaprastintas pareigas gali nustatyti tik mažesnės svarbos bankams. Kalbant apie į NPI kompetencijos sritį patenkančius mažesnės svarbos bankus, atliekant apklausą paaiškėjo, kad supaprastintas pareigas buvo planuojama nustatyti 2 400 mažesnės svarbos bankų.

⁴⁴ EBI paskelbė konsultacijų dokumentą, kuriame nagrinėjami tinkamumo kriterijai. Tame dokumente pateikta gairių, kada bankas atitinka reikalavimus, kad jam būtų galima nustatyti supaprastintas pareigas. Pasibaigus konsultacijų terminui (2017 08 08) EBI paskelbs galutinį techninį reguliavimo standartą.

⁴⁵ Įsipareigojimų duomenų šablono I priedas ir EBI šablono V priedas.

sutampančius duomenis, BPV leido bankams duomenis teikti tik BPV šablone. Iš to matyti, kad tokia sistema, kokia buvo sukurta, yra sudėtinga.

Politikos pranešimai

94. Siekdama užtikrinti, kad visiems pertvarkymo planams būtų nuosekliai taikomi esami teisės aktai ir suderinta metodika, BPV parengė išsamią darbo programą, ir joje nurodyta, kad 2017 m. ir 2018 m. pirmą pusmetį bus parengta keletas politikos pranešimų. Kadangi ši politikos gairių nuostata dėl svarbiausių temų teberengiama, ją bus sunku įtraukti į 2017 m. pertvarkymo planus.

95. BPV viduje nustatytas 2017 m. politikos pranešimų rengimo laikas 2017 m. liepos mėn. buvo pakeistas, dėl to vėluojama užbaigti kelias pastabas. Atsižvelgiant į tai, kad už šią užduotį atsakingam skyriui šiuo metu labai trūksta darbuotojų (žr. **109 dalį**), atrodo, kad dabar nustatytų tikslinių užbaigimo terminų bus sunku laikytis.

96. Kelis kartus per apklausą NPI teigė, kad BPV turėtų labiau pabrėžti tai, kad reikia nustatyti geriausią su pertvarkymo planavimu susijusių patirtį ir teikti vienodas rekomendacijas.

97. Bendrame taisyklių sąvade⁴⁶ reikalaujama, kad pertvarkymo plane būtų atsižvelgiama į atitinkamus scenarijus, įskaitant tai, kad žlugimas gali būti išskirtinio pobūdžio ar įvykti platesnio finansinio nestabilumo arba sisteminių įvykių metu. Tačiau viename BPV politikos pranešime prašoma pertvarkymo planus grįsti tik išskirtinio pobūdžio scenarijumi, o kitus scenarijus naudoti tinkamiausios pertvarkymo strategijos įgyvendinamumui ir įtikinamumui testuoti. Į imtį įtrauktuose pertvarkymo planuose nenustatėme jokių įrodymų, kad bet kuris iš tų testų būtų atliktas, taip pat neradome jokio į imtį įtrauktiems planams taikomų tariamų scenarijų aprašymo.

⁴⁶ BPeM reglamento 8 straipsnio 6 dalis ir BGP direktyvos 10 straipsnio 3 dalis.

98. Pačios BPV atliktoje pertvarkymo planų analizėje matyti, kad planuose nesvarstyta pakankamai tinkamų scenarijų. BPV nurodė, kad reikia daugiau gairių dėl nuoseklaus nustatymo, kurį scenarijų naudoti.

99. Kad nėra nuoseklios metodikos, nustatyta ir BPV atlikus kompleksinę pirmųjų pertvarkymo planų (parengtų 2016 m.) analizę. Atliekant analizę nustatyta, kad skirtingas esamų teisės aktų aiškinimas ir tai, kad nėra suderintos metodikos, nulėmė planų nenuoseklumą, taip pat tai, kad planai nepakankamai išsamūs. Pavyzdžiui, kelios vidinės pertvarkymo grupės vertinimus atliko ne pagal juridinius subjektus, bet pagal verslo linijas. Keliuose planuose nurodyta, kad privačios bankininkystės ar turto valdymo paslaugos yra ypatingos svarbos, nors kituose planuose analoginėmis aplinkybėmis nurodoma, kad tos funkcijos nėra ypatingos svarbos.

Politika dėl esminių kliūčių ir minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo

100. Kiti du BPV politikos sprendimai daro poveikį pertvarkymo planų atitikčiai teisės aktų sistemai. Pirmiausia, Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama, kad į pertvarkymo planus būtų įtraukta tai, kaip nustatomos esminės kliūtys⁴⁷. Tai konsultacinis procesas, kuriam reikia išteklių, jis trunka apie metus, po jo BPV turėtų imtis tolesnių veiksmų ir šalinti nustatytas kliūtis. BPV priėmė vidinį politikos sprendimą šį procesą pradėti 2018 m. Iki to laiko (žr. **73 ir 74 dalis**) BPV tik nustatys galimas kliūtis, bet jų atžvilgiu nesiims jokių oficialių veiksmų, nes tai nelaikoma esminėmis kliūtimis. Mūsų nuomone, tokia pereinamojo laikotarpio politika neatitinka teisės aktų reikalavimų.

101. Antra, nėra galutinės BPV politikos dėl minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo apskaičiavimo. BPV paskelbė, kokio preliminarus požiūris laikėsi 2016 m.⁴⁸, ir tas požiūris buvo paremtas informacijos tikslais nustatytais tiksliniais minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo rodikliais (žr. **78 dalį**).

⁴⁷ BPeM reglamento 10 straipsnio 7 dalis ir BGP direktyvos 17 straipsnio 1 dalis.

⁴⁸ <https://srb.europa.eu/lt/node/201>.

Galutinis politinis pranešimas dėl minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo, kuriuo turėtų būti nustatyti privalomi tiksliniai rodikliai, neplanuojamas iki 2017 m. pabaigos. Iš mūsų atliktos apklausos matyti, kad NPI labai laukia, kad BPV pasistūmėtų į priekį rengdama šį politikos pranešimą, taip pat pranešimą dėl esminių kliūčių. Su šiomis sritimis susiję veiksmai svarbūs siekiant užtikrinti, kad planai atitiktų bendrą taisyklių sąvadą, o bankai turėtų pakankamų galimybių padengti nuostolius.

Valdymo kontrolės priemonės ir kokybės užtikrinimas

102. BPV mums pateikė tik bendrą šių vidaus kontrolės ir kokybės užtikrinimo sistemų aprašymą. Iš šioje ataskaitoje pateiktų visų nustatytų faktų (žr. **37–82 dalis**) matyti, kad šios valdymo kontrolės priemonės turi trūkumų. Tai buvo patvirtinta ir pačios BPV atliktu kompleksiniu vertinimu, kuriuo nustatyta, kad pertvarkymo planuose yra keletas su kokybe susijusių trūkumų.

BPV labai trūksta darbuotojų

103. Atlikdami auditą vertinome žmogiškųjų išteklių klausimus, kylančius nuo pat BPV įsteigimo, ir nustatėme, kad nenustatyti prioritetai, ką įdarbinti pirmiausia, o tai būtina pradžios etape.

Nuolat nepavyksta pasiekti tikslinių darbuotojų skaičiaus rodiklių

104. Komisija iš pradžių apskaičiavo, kad BPV darbuotojų poreikis būtų 309 etato ekvivalentai⁴⁹. Šis skaičius iš dalies nustatytas lyginant su JAV federaline indėlių draudimo korporacijos – pertvarkymo srityje jos tikslai panašūs – skaičiais. Pradinis planas buvo tokį BPV darbuotojų skaičių pasiekti iki 2015 m. pabaigos. 2016 m. rugsėjo mėn. BPV persvarstė jai reikalingų darbuotojų skaičių ir pirminį skaičių padidino iki 350 etato ekvivalentų, ir tiek darbuotojų turėjo būti iki 2017 m. 2018–2020 m. daugiamečio biudžeto projekte numatyta, kad iki 2019 m. pabaigos darbuotojų skaičius turėtų padidėti iki 410 etato ekvivalentų, o tai 33 % daugiau, palyginti su pirminiais skaičiavimais.

⁴⁹ COM 2013(520) final, 2013 m. liepos 10 d. Šis skaičius neapima deleguotųjų nacionalinių ekspertų ar stažuotojų.

105. Nuo pat pradžių faktinis darbuotojų skaičius labai atsiliko nuo planuojamojo. Pirmąsias įdarbinimo kampanijas rengė Komisija. 2015 m. kovo mėn. BPV perėmus visą atsakomybę už darbuotojų įdarbinimą, ji turėjo 35 darbuotojus. 2015 m. pabaigoje šis skaičius buvo padidėjęs iki 101 darbuotojo, o 2016 m. pabaigoje – iki 171.

106. Sunkiausia pasamdyti pertvarkymo ir politikos ekspertų, o jų poreikis 2015 ir 2016 m. buvo nustatytas per mažas. Taip pat labai trūksta IT ir sekretoriato darbuotojų.

107. Tai, kad pertvarkymo planavimo direktoratuose trūksta darbuotojų, daro didelį poveikį pertvarkymo planavimo procesui. Dėl to itin didelis poveikis daromas vidinių pertvarkymo grupių koordinatorių (dauguma jų atsakingi už daugiau nei dešimt bankų) darbo krūviui. Dėl teisės aktais nustatytų BPV pareigų, pavyzdžiui, su pertvarkymo planavimu susijusios atsakomybės už tarpvalstybinius mažesnės svarbos bankus, ir taip menkiems ištekliams daromas papildomas spaudimas.

108. BPV personalo planuose reikiamas darbuotojų skaičius nustatytas nurodant bendrą skaičių ir pageidaujamą statusą bei kategoriją. BPV nustatė, kiek darbuotojų jai reikia darbei atlikti, ir tai priklauso nuo bankų grupės dydžio. Tačiau BPV neįvertino kompetencijos ir kitų įgūdžių, būtinų konkrečiuose pertvarkymo planavimo direktoratuose ir skyriuose. Keli direktoratai neturi arba turi nepakankamai konkrečių sričių ekspertų (pavyzdžiui, vertinimo ekspertų), taip pat atitinkamos kalbos įgūdžių turinčių darbuotojų. Keliuose skyriuose didelė dalis darbuotojų yra jaunesnieji darbuotojai.

109. Trūkstant darbuotojų, svarbus su politika ir gairėmis susijęs darbas dar neatliktas. 2017 m. kovo mėn. pabaigoje už pertvarkymo strategiją, procesus ir metodiką atsakingame direktorate darbuotojų skaičius sudarė tik trečdalį tikslinio darbuotojų skaičiaus. Siekdami iš dalies kompensuoti šį trūkumą pertvarkymo planavimo direktoratai didelę dalį savo laiko skyrė politikos darbei ir kitoms su pertvarkymu nesusijusioms temoms (25 % 2016 m.), užuot susitelkę į savo pagrindinę veiklą.

110. Didelė kaita reiškė, kad darbuotojų nepakanka IT skyriuje; šis skyrius neturi ir tinkamos IT sistemos, todėl negali veiksmingai paremti pertvarkymo planavimo proceso. Pertvarkymo planavimui skirtos patobulintos IT sistemos įdiegimas turėtų būti dalis dabar rengiamos IT strategijos.

111. BPV trūkstant darbuotojų, darbuotojams tenka daug viršvalandžių – per pirmuosius dešimt 2016 m. mėnesių tai buvo apie 15 000 valandų arba 6 % viso darbo laiko.

112. Europoje bankų pertvarkymas – tebeplėtojama sritis, o pertvarkymo ekspertų profesija dar gana nauja. Dėl to daugumai pertvarkymo planavimo pareigybėms pasamdytų darbuotojų žinių tenka įgyti dirbant. Be to, per pastaruosius dvejus ar trejus metus BPV dėl kvalifikuotų darbuotojų turėjo labai konkuruoti su kitomis ES institucijomis (Komisija ir ECB) ir bankų sektoriumi⁵⁰. Mums vykdant apklausą, beveik 75 % NPI nurodė, kad ir į nacionalines pareigybes buvo sunku pasamdyti pertvarkymo srities darbuotojų.

113. BPV patvirtino, kad įdarbinimas kelia sunkumų, nes įdarbinimo procesai ilgai trunka, tinkamų kandidatų skaičius labai konkurencingoje darbo rinkoje ribotas, trūksta asmenų, norinčių BPV dirbti pagal laikinas sutartis.

114. BPV taip pat mums pranešė, kad reikiamo darbuotojų skaičiaus nebus ir 2017 m., dėl to sunku vykdyti teisės aktais nustatytus visus savo įgaliojimus. Be to, BPV mano, kad net 2020 m. bendras BPV turimų darbuotojų, skaičius neatitiks skaičiaus, kuris laikomas būtinu visiems įsipareigojimams įvykdyti.

Tai, kad turima per mažai žmogiškųjų išteklių, daro poveikį įdarbinimui

115. Įdarbinimas dabar, pirmuosius kelerius metus, BPV itin aktualus klausimas dėl įdarbinimo procedūrų trukmės ir didelio reikiamų darbuotojų skaičiaus. Savo 2015 m. metinėje ataskaitoje BPV nurodė, kad pradžios etape vienas svarbiausių prioritetų yra veiksmingos žmogiškųjų išteklių tarnybos sukūrimas.

116. 2015 m. kovo mėn., kai BPV iš Komisijos perėmė įdarbinimo veiklą, jos žmogiškųjų išteklių grupę sudarė du asmenys, vieno iš jų darbas buvo susijęs su įdarbinimu. 2015 m. pabaigoje bendras žmogiškųjų išteklių darbuotojų skaičius padidėjo iki septynių, įskaitant tik du darbuotojus, atsakingus už įdarbinimą. 2016 m. gruodžio mėn. žmogiškųjų išteklių grupės

⁵⁰ Pavyzdžiui, remiantis ECB 2015 m. metine priežiūros veiklos ataskaita, ECB įdarbino 1 074 etato ekvivalentus: 769 veiklos sritims, susijusioms su bankų priežiūra, ir 305 bendroms paslaugoms. 2016 m. ataskaitoje nurodyta, kad buvo patvirtinta dar 160 etato ekvivalentų.

pajėgumai tebebuvo riboti – grupę sudarė septyni darbuotojai, iš jų tik trys buvo atsakingi už įdarbinimą.

117. Laisvoms pareigybėms reklamuoti žmogiškųjų išteklių grupė naudojo tik kelis skelbimo apie įdarbinimą kanalus, t. y. savo pačios ir ES įdarbinimo svetaines, taip pat socialinę žiniasklaidą, tačiau nesinaudojo specializuota finansų srities spauda. Be to, ši grupė neturėjo specialiai sukurtų įdarbinimo ir darbuotojų valdymo IT sistemų. Dėl to tikrinant darbo paraiškas buvo padaryta klaida, o darbuotojų bylų aprašas buvo neefektyvus.

118. BPV mokymo programa (dalis jos atvira ir NPI darbuotojams) daugiausia siekiama stiprinti darbuotojų pagrindinių pertvarkymo dalykų išmanymą ir geriau informuoti apie tikruosius pertvarkymo atvejus. Gerosios patirties pavyzdžiai – rinktiniai mokymo renginiai. Per juos rengiami atvejų tyrimo pristatymai, kuriais, be kita ko, siekiama puoselėti bendrą pertvarkymo kultūrą, taip pat pietų metu vykstantys seminarai.

Reikia tobulinti bendradarbiavimo su NPI ir ECB sistemą

119. Atlikdami auditą tikrinome atitinkamai BPV ir NPI bei ECB ryšius, ir nustatėme, kad reikia geriau dalytis informacija ir bendradarbiauti.

Nepakankamai aiškus bendradarbiavimas su NPI

120. Taikant BPeM, iš BPV reikalaujama bendradarbiauti ir veiksmus derinti su NPI.

121. BPV nusprendė sudaryti savo pačios vidines pertvarkymo grupes, skirtas visoms į jos kompetencijos sritį patenkančioms bankų grupėms, įtraukiant ir BPV, ir NPI darbuotojus. Vidinėms pertvarkymo grupėms visada vadovauja BPV darbuotojai. BPV iš viso sudarė 75 vidines pertvarkymo grupes, kelios jų yra atsakingos už daugiau nei vieną grupę.

122. Vis dar neaišku, kaip pasiskirsto BPV ir NPI užduotys. 2016 m. pabaigoje BPV sudarė specialios paskirties grupę, ir ši turėjo susitarti dėl darbo paskirstymo. Mūsų nuomone, sunku apskaičiuoti, kokio darbuotojų skaičiaus ir biudžeto reikės, jeigu aiškiai nepaskirstytos užduotys.

123. BPeM reglamente tiksliai nenurodyta, kiek BPV ir NPI darbuotojai turi atitinkamai dalyvauti vidinių pertvarkymo grupių veikloje. Dėl to BPV negali kontroliuoti darbuotojų,

kuriuos NPI skiria dirbti vidinėse pertvarkymo grupėse, sudėties, pirmumo, patirties ar veiksmingumo vertinimo. BPV gali tik pareikšti savo nuomonę dėl mažiausio vidinei pertvarkymo grupei reikiamų darbuotojų skaičiaus ir NPI indėlio dydžio. Pateikiant planuojamus 2017 m. skaičius nurodyta, kad BPV ir NPI darbuotojų skaičiaus santykis yra 5 ir 6. Palyginti, vidutinis ECB darbuotojų ir nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) darbuotojų skaičiaus bendrosieji priežiūros grupėse santykis yra 1 ir 3⁵¹.

124. Dabar vidinėse pertvarkymo grupėse darbuotojų yra per mažai, kad jie galėtų atlikti tai, kas jiems paskirta. BPV iki 2016 m. pabaigos vidinėms pertvarkymo grupėms skyrė apie 60 etato ekvivalentų. Planuojama, kad iki 2017 m. pabaigos šis skaičius padidės iki 170, nors aišku, kad, jeigu dabartinis užduočių paskirstymas nesikeis, didelė šių darbuotojų dalis ir toliau bus skiriama politikos darbui ar kitoms su pertvarkymu nesusijusioms temoms.

125. Atsižvelgiant į įdarbinimo sunkumus, 2017 m. tiksliniai darbuotojų skaičiaus rodikliai buvo sunkiai pasiekiami. 2017 m. NPI planavo 155 etato ekvivalentus skirti darbui vidinėse pertvarkymo grupėse. Taigi iki 2017 m. pabaigos vidutinis BPV darbuotojų pasiskirstymas pagal kiekvieną banką būtų 0,9 etato ekvivalento, o NPI darbuotojų – 1,1 etato ekvivalento, taigi iš viso tik 2,0 etato ekvivalento kiekvienam bankui. Atsižvelgiant į daugelio bankų dydį ir sudėtingumą, taip pat reikiamą išsamaus planavimo laipsnį, šis skaičius atrodo per mažas.

126. BPV, kaip viena pagrindinių BPeM koordinatorių, ne tik teikia gaires NPI, bet ir yra atsakinga už nuoseklią teisės aktų sistemos taikymą. Taigi BPV yra įgaliota iš NPI prašyti informacijos apie jų užduočių rezultatus. NPI darbo, susijusio su mažesnės svarbos bankais, stebėjimas taip pat svarbus, nes tam tikromis aplinkybėmis BPV gali perimti tiesioginę atsakomybę už mažesnės svarbos c bankus. 2017 m. gegužės mėn. BPV dar buvo nepasinaudojusi galimybe mažesnės svarbos bankų atžvilgiu vykdyti tiesioginius įgaliojimus. Ji taip pat nebuvo nustačiusi NPI priežiūros funkcijos. Todėl nėra informacijos apie NPI viduje vykdomą darbą.

⁵¹ Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 29/2016 „Bendras priežiūros mechanizmas. Pradžia gera, bet tam tikras sritis reikia tobulinti“ 110 dalis (<http://eca.europa.eu>).

127. Tačiau BPV įdiegė ankstyvojo perspėjimo sistemą, ją taikant iš NPI reikalaujama pranešti apie mažesnės svarbos bankus, turinčius labai blogėjančios veiklos požymių. Be to, ECB Bendrai pertvarkymo valdybai teikia didelio prioriteto mažesnės svarbos bankų sąrašą, o 2017 m. gegužės mėn. taip buvo nustatyti 93 bankai⁵².

128. Siekdama užtikrinti nuoseklų teisės aktų sistemos taikymą BPV gali tikrinti NPI sprendimų dėl, pavyzdžiui, pertvarkymo planų, projektus ir teikti pastabas, jeigu mano, kad tai būtina. 2016 m. NPI dėmesį sutelkė į svarbius bankus, todėl parengė labai mažai mažesnės svarbos bankų pertvarkymo planų. Tačiau, atliekant auditą, BPV mums nurodė, kad NPI ateityje daugiau svarbos teiks planavimui, susijusiam su mažesnės svarbos bankais. 2017 m. darbo programoje BPV nurodė, kad toliau plėtos funkciją, kuri jai tenka taikant BPeM, – stebės ir vertins NPI priimamų pertvarkymo sprendimų, susijusių su jų kompetencijos sritį patenkančiais mažesnės svarbos bankais, projektus. Dėl to gerokai padidės BPV darbo krūvis.

129. Greitai po to, kai buvo įsteigta, BPV ėmėsi kelių pirmųjų bandymų imituoti banko žlugimą; į tai buvo įtrauktas ECB, Komisija, Taryba ir atitinkamos Jungtinės Karalystės bei JAV institucijos. Tačiau šioje veikloje, apimančioje sprendimų priėmimą, bet ne visą pertvarkymo procesą, nedalyvavo nė viena NPI. Be to, nors BPV struktūra, įskaitant jos darbuotojus ir IT išteklius, nuo tada gerokai pasikeitė, jokių tolesnių bandymų nebuvo atliekama.

Bendradarbiavimo su ECB sistemos trūkumai

130. ECB yra tiesioginė daugumos į BPV kompetencijos sritį patenkančių bankų priežiūros institucija, taigi ECB turėtų teikti BPV įvairią informaciją apie šiuos bankus.

131. Savo bendradarbiavimui palengvinti, BPV ir ECB sudarė susitarimo memorandumą. Susitarimo memorandumas paremtas teisės aktais nustatyta šalių pareiga bendradarbiauti.

⁵² <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/hplsi.lt.html>.

Kaip reikalaujama BPM reglamente⁵³, BPV ir ECB susitarimo memorandumą paskelbė savo svetainėse, bet keturi priedai dar nepaskelbti.

132. Manome, kad susitarimo memorandumas ir jo priedai yra nepakankamai išsamūs, taigi jais negali būti užtikrinta, kad BPV iš ECB gaus visą informaciją, reikiamą savo užduotims laiku ir efektyviai vykdyti. Kalbant apie pasirengimą pertvarkymui, tam tikra informacija apie likvidumą ir kapitalą, kuri būtų naudinga BPV, ECB nėra savaimė teikiama⁵⁴. Veikiau, BPV privalo ECB teikti specialius prašymus suteikti šią informaciją, o tam eikvojamas laikas ir išteklių. Remiantis audito įrodymais, kita informacija, pavyzdžiui, vietoje atliekamų patikrinimų rezultatai, ECB teikiama tik iš dalies ir ne visada nedelsiant. Priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso vertinimais nėra dalijamasi tokiu mastu, kaip yra reikalaujama Bendrajame taisyklių sąvade⁵⁵.

133. Be to, susitarimo memorandume neužtikrinta, kad BPV gaus informaciją iš ECB krizių valdymo padalinio, nors ta informacija būtų naudinga ir planuojant pertvarkymą. Nors šis padalinys dabar stebi bendrąją informaciją, pavyzdžiui, bankų sąrašus, kol kas ta informacija nėra oficialiai dalijamasi.

134. Susitarimo memorandume nustatyta, kad ECB ir BPV gali susitarti dalyvauti vienas kito atliekamuose patikrinimuose vietoje. Kol kas BPV neatliko jokio patikrinimo vietoje ir nedalyvavo tokiuose ECB patikrinimuose.

135. BPV yra atsakinga už 15 tarpvalstybinių mažesnės svarbos bankų, kuriuos tiesiogiai prižiūri NPI, o ECB – tik netiesiogiai. Dėl tokio abiejų institucijų įgaliojimų nesuderinamumo BPV kyla sunkumų. Pavyzdžiui, ECB turi tam tikros priežiūros informacijos apie visus euro zonos bankus; dalį jos jis gauna iš NPI. Tačiau ECB BPV nesuteikė galimybės naudotis atitinkama informacija, susijusia su 15 tarpvalstybinių mažesnės svarbos bankų. Todėl BPV

⁵³ BPeM reglamento 30 straipsnio 7 dalis.

⁵⁴ Ši informacija gaunama iš kapitalo pakankamumo vidaus vertinimo ir likvidumo pakankamumo vertinimo, vykdomų priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo tikslais.

⁵⁵ Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1450 4 straipsnio 1 dalis.

privalo nustatyti papildomas bendradarbiavimo sistemas, kurios apimtų dalijimosi informacija su 17 nacionalinių priežiūros institucijų, sistemas⁵⁶, ir organizuoti duomenų perdavimą atskirai kiekvienai jų. Tokiam veiklos dubliavimui eikvojami BPV ištekliai ir tai neefektyvu.

136. Svarbiausia BPV ir ECB bendradarbiavimo dalis yra krizių valdymas. Kaip nurodyta 9–11 dalyse, veiksmy, kurių imamasi krizės ištikto banko atžvilgiu, procedūra yra trijų etapų, vienas jų – ankstyvoji intervencija.

137. Bendrame taisyklių sąvade reikalaujama, kad būtų nustatomas priešasčių, dėl kurių turi būti aktyvuotos ankstyvosios intervencijos priemonės, rinkinys⁵⁷. EBI, siekdama skatinti nuoseklų tų priešasčių taikymą, paskelbė gaires. Pirmiausia gairėse priešastys nustatytos atsižvelgiant į priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo balą, o šis atnaujinamas bent kasmet. ECB šią priešastį taiko. Antra, gairėse nurodyta, kad ankstyvosios intervencijos priemonių gali būti imamasi dėl ypatingos svarbos įvykių. ECB teigia, kad jis taip pat remiasi šiomis priešastimis, o nustatomos jos savo nuožiūra. Trečias metodas, kurį būtų galima taikyti priešastims atpažinti, yra paremtas pagrindiniais rodikliais. Tai būtų kiekybinis metodas, bet ECB dabar jo netaiko. Jeigu nustatoma, kad esama tokios priešasties, priežiūros institucija turi atlikti vertinimą, ar aktyvuoti ankstyvosios intervencijos priemones. Pagal EBI gaires ankstyvosios intervencijos priemonės nėra automatiškai aktyvuojamos, tačiau priežiūros institucija turi aiškiai dokumentuoti tokių priešasčių buvimą, įskaitant priemonės netaikymo priešastis. ECB priėmus sprendimą taikyti ankstyvosios intervencijos priemones, reikalaujama⁵⁸, kad apie tą sprendimą būtų pranešta BPV.

138. Tinkamas ankstyvosios intervencijos etapas, kaip numatyta teisės aktų sistemoje, yra labai svarbus, kad BPV būtų pasirengusi veikti kilus krizei. Ankstyvosios intervencijos pranešimu BPV gali atnaujinti savo pertvarkymo planą ir pertvarkymo schemas projektą

⁵⁶ 15 tarpvalstybinių mažesnės svarbos bankų patronuojančiosios ir patronuojamosios bendrovės įsikūrusios 17-oje skirtingų valstybių narių.

⁵⁷ BGP direktyvos 27 straipsnio 1 dalis ir EBI gairės GL/2015/03.

⁵⁸ BPeM reglamento 13 straipsnio 1 dalis.

pagal naujausią informaciją. Ankstyvosios intervencijos taisyklėmis BPV suteikiamos konkrečios teisės, pavyzdžiui, įgaliojimai reikalauti, kad bankas susisiektų su potencialiais pirkėjais⁵⁹. Tačiau bankas gali būti paskelbtas žlungančiu arba galinčiu žlugti, net jeigu nebuvo imtasi ankstyvosios intervencijos priemonių, ir 2017 m. taip nutiko.

139. Ankstyvosios intervencijos etape ECB ir BPV turi glaudžiai bendradarbiauti banko stebėjimo klausimais ir dalytis visa informacija, būtina pertvarkymo planui atnaujinti ir pertvarkymui rengti.

140. Tikimasi, kad ankstyvosios intervencijos etape ECB ir BPV užtikrins visų veiksmų nuoseklumą⁶⁰. Taigi, BPV parengė procedūrinių veiksmų rinkinį, bet 2017 m. liepos mėn. jo dar buvo nepatvirtinusi. Dabar nėra oficialios sistemos arba *ex ante* gairių, kuriomis būtų nustatyta, kokių veiksmų imtis bankų atžvilgiu, kol rengiamasi pertvarkymui.

141. Kaip nurodyta 11 dalyje, tam tikromis aplinkybėmis BPV gali pati vertinti, ar bankas yra žlungantis arba gali žlugti⁶¹. BPV dar nenustatė vertinimo, ar bankas yra žlungantis arba galintis žlugti, sistemos. Remiantis informacija, turima mums baigiant atlikti audito darbą vietoje, BPV dar nebuvo vertinusi, ar bankas yra žlungantis arba galintis žlugti.

142. Dabartinėje teisės aktų sistemoje ECB suteiktas nuolatinio stebėtojo visose BPV sesijose statusas. Šiuo statusu suteikiama teisė naudotis svarbia labai įvairių politikos sričių informacija. Tačiau BPV nesuteikta tokio pat statuso ECB priežiūros valdybos posėdžiuose. ECB gali kviesti BPV pirmininką dalyvauti tam tikruose posėdžiuose stebėtojo teisėmis, bet neprivalo to daryti. Nors ECB mums nurodė, BPV pirmininkas yra faktiškai kviečiamas į posėdžius, kuriuose aptariami su BPV kompetencija susiję klausimai, jis nėra įpareigotas to daryti. Dėl to tai, ar BPV gaus tam tikros informacijos, reikalingos pasirengti pertvarkymui, priklauso nuo geros ECB valios.

⁵⁹ BPeM reglamento 13 straipsnio 3 dalis.

⁶⁰ BPeM reglamento 13 straipsnio 5 dalis.

⁶¹ BPeM reglamento 18 straipsnio 1 dalis.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

143. Nustatyti Europos bankų pertvarkymo sistemos modelį ir struktūrą buvo sudėtinga užduotis, nes bankus nelengva tvarkingai likviduoti. Reikėjo naujo požiūrio, nes iki krizės bankų pertvarkymas nebuvo bankų reguliavimo ir priežiūros institucijų kasdienio darbo dalis. BPV dar tik pradėjo plėtotis. Per labai trumpą laiką ją įsteigti nuo nulio buvo labai didelis uždavinys jos vadovybei, o atitinkamuose teisės aktuose beveik nenumatytas laipsniškas požiūris į įgyvendinimą, bet nustatyta daugybė įvykdytinų užduočių. Visus mūsų nustatytus trūkumus reikėtų vertinti atsižvelgiant į šias aplinkybes.

144. Dėl įvairių priežasčių BPV buvo sunku pasamdyti pakankamai darbuotojų, turinčių tinkamų įgūdžių. Nuo pat įsteigimo 2015 m. BPV negalėjo pasamdyti tiek darbuotojų, kiek buvo numatyta. Įdarbinimas buvo lėtas dar ir dėl to, kad užduotis rasti darbuotojų sudėtinga, o įdarbinimo procesai – neveiksmingi, be to, darbo rinka labai konkurencinga. Tai, kad vėluota įdarbinti darbuotojus, turėjo neigiamą poveikį visoms BPV veiklos sritims (visų pirma, pertvarkymo planavimui ir su politika susijusiam darbui), nors jos darbuotojai atsidavė ir motyvuoti.

145. Darome bendrą išvadą, kad šiame palyginti ankstyvame etape esama BPV pasirengimo vykdyti jai nustatytas užduotis trūkumų, o sistemai pagerinti reikia imtis tam tikrų veiksmų (žr. toliau).

Pertvarkymo planavimas tebevyksta

146. BPV dar neparengė į jos kompetencijos sritį patenkančių bankų pertvarkymo planų. Nors BPV laikosi požiūrio, kad turi būti keli planų rengimo etapai, dar nėra vienas etapas nebaigtas, be to, daug dalykų neatitinka bendro taisyklių sąvado (žr. **27 ir 83 dalis**).

147. Probleminės sritys apima esminių kliūčių ir minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo kvotos nustatymą. BPV dar neįvykdė savo pareigos nustatyti datą, iki kurios turi būti parengtas pirmasis kiekvieno banko pertvarkymo planas (žr. **29 dalį**).

148. Nors BPV labai stengėsi ir uoliai vykdė savo įsipareigojimus užtikrinti, kad bent preliminarios daugelio bankų pertvarkymo planų versijos būtų parengtos, negalima teigti, kad jos iki šiol patvirtinti planai atitinka bendrą taisyklių sąvadą. Nors šią problemą kiek

sušvelnina tai, kad esama papildomos pagrindinės informacijos apie daugelį bankų, kurių planai parengti, tebėra didelių trūkumų, susijusių su teisės aktų reikalavimais.

149. BPeM reglamente reikalaujama, kad BPV laiku informuotų EBI, jeigu mano, kad pertvarkyti banko neįmanoma (žr. **72 dalį**). Nenustatėme, kad BPV kuriame nors iš įimtų įtrauktų pertvarkymo planų būtų aiškiai nurodžiusi, kad bankas iš tikrųjų gali būti pertvarkomas (žr. **71 dalį**).

150. Pertvarkymo planuose nepateikiama pasirinktų pertvarkymo strategijų įgyvendinamumo vertinimo (žr. **65 dalį**). Taigi, mūsų tikrintuose planuose nepadaryta išvada, ar tinkamiausia pertvarkymo strategija galėtų būti veiksmingai ir laiku taikoma, nors to reikalaujama bendrame taisyklių sąvade. Taip pat nepateikta jokių pasirinktos strategijos patikimumo vertinimų (žr. **66 dalį**). Galiausiai, BPV nereikalauja, kad bankai testuotų gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės taikymą (žr. **60 dalį**).

1 rekomendacija

BPV turėtų užbaigti rengti į jos kompetencijos sritį patenkančius bankų pertvarkymo planus, t. y.:

- a) nustatytų kiekvieno į jos kompetenciją patenkančio banko visus reikalavimus atitinkančio pertvarkymo plano parengimo datą, atsižvelgdama į prioritetus, kad būtų užtikrintas aukštas rizikingesnių bankų pasirengimo lygis, taip pat veiksmų planą, pagal kurį įgyvendinimas vyktų laiku;
- b) visuose pertvarkymo planuose konkrečiai nurodytų, ar bankas gali būti pertvarkomas, nedelsiant informuotų EBI, jeigu mano, kad bankas negali būti pertvarkomas;
- c) kiekviename pertvarkymo plane įvertintų pasirinktos pertvarkymo strategijos įgyvendinamumą ir įtikinamumą, atsižvelgdama į tai, ar ją galima veiksmingai ir laiku taikyti. Tikėtinumui vertinti BPV turėtų išnagrinėti galimą pasirinktų pertvarkymo priemonių poveikį kitoms finansų įstaigoms, MVĮ ir mažmeniniams investuotojams. BPV turėtų reikalauti, kad bankai vykdytų testavimą ir įsitikintų, kad įsipareigojimus galima iš tikrųjų išgelbėti privačiomis lėšomis per pertvarkymo plane numatytą laiką.

Tikslinė a rekomendacijos įgyvendinimo data – kuo skubiau, bet ne vėliau nei 2018 m. birželio mėn.

Tikslinė b ir c rekomendacijų įgyvendinimo data – Kuo skubiau, bet ne vėliau nei 2018 m. pabaiga.

Pertvarkymo planavimo taisyklių sistema dar nebaigta formuoti

151. BPV dar neįdiegė išsamios su pertvarkymo planavimu susijusių taisyklių sistemos.

Konkrečiai, dar nėra šių sričių gairių arba jos neišsamios:

- a) nors nustatyti minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimą ir esmines kliūtis svarbu, BPV ir NPI darbuotojams pateiktos neišsamios gairės, kaip tai daryti į jų kompetencijos sritį patenkančių bankų atžvilgiu, arba jų visai nepateikta (žr. **100 dalį**).
- b) Pertvarkymo planavimo vadovas nebuvo atnaujintas, kad atitiktų pagrindinius politikos pokyčius ir teisės aktų naujoves; tokia, koks jis yra dabar, NPI pateikiama tik nedaug ir neprivalomų rekomendacijų (žr. **88 dalį**).
- c) Politikos pranešimas dėl taikomų scenarijų neatitinka BGP direktyvos reikalavimų (žr. **97 dalį**).

2 rekomendacija

BPV turėtų baigti formuoti savo pertvarkymo planavimo taisyklių sistemą. Konkrečiai, ji turėtų:

- a) parengti aiškią ir nuoseklią politiką dėl minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo ir esminių kliūčių, atsižvelgdama į esamą ES reguliavimo sistemą. Politika turėtų būti taikoma visuose pertvarkymo planuose, nes tai priemonė užtikrinti, kad į BPV kompetencijos sritį patenkantys bankai turėtų pakankamai nuostolių padengimo pajėgumų;
- b) bent kasmet atnaujinti pertvarkymo planavimo vadovą, kad būtų atspindėti pagrindiniai politikos pokyčiai, teisės aktų sistemos naujovės ir įgyta patirtis, taip pat nustatyti, kad privaloma laikytis pertvarkymo planavimo vadovo;
- c) į pertvarkymo planavimo vadovą įtraukti su visais pertvarkymo scenarijais, kurie yra būtini pagal BGP direktyvą, susijusias gaires.

Tikslinė įgyvendinimo data – 2018 m. birželio mėn.

Nepakankami žmogiškieji ištekliai

152. BPV nuo pat tada, kai veiklos požiūriu tapo savarankiška, turi per mažai darbuotojų (žr. **105–110 dalis**). Nors pastaruoju metu padėtis gerėjo, BPV vadovybė neužtikrino, kad

žmogiškųjų išteklių skyrius turėtų pakankamai darbuotojų, be to, įdarbinimas nebuvo pakankamai prioritetizuotas (žr. **116 dalį**). Kol BPV įdarbins beveik visus jai reikalingus darbuotojus, paties žmogiškųjų išteklių skyriaus darbuotojų įdarbinimas turi būti nuolat laikomas prioritetu, kad atsirastų labai kvalifikuotų įdarbinimo specialistų.

153. Dėl darbuotojų stygiaus BPV negalėjo visapusiškai vykdyti jai teisės aktais nustatyto įgaliojimo rengti pertvarkymo planus, tvirtinti pertvarkymo sprendimus ir užtikrinti suderinimą su BPM ir nuoseklumą (žr. **114 dalį**).

3 rekomendacija

BPV turėtų sparčiau darbinti savo darbuotojus ir žmogiškųjų išteklių skyriui skirti pakankamų išteklių, kad būtų galima įdarbinti reikiamus darbuotojus. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas pertvarkymo ir politikos ekspertų samdymui, įskaitant aukštesnį lygmenį. Jeigu nepavyks įdarbinti tiek darbuotojų, kiek reikia, arba jeigu prireiks laikinųjų priemonių, BPV turėtų apsvarstyti alternatyvius sprendimus, pavyzdžiui, rinktis daugiau deleguotųjų darbuotojų arba naudotis užsakomosiomis paslaugomis.

Tikslinė įgyvendinimo data – 2018 m. birželio mėn.

Reikia tobulinti bendradarbiavimo su NPI sistemą

154. Vis dar neaišku, kaip NPI ir BPV pasiskirsto darbo užduotis, įskaitant atsakomybės pasidalijimą (žr. **122 dalį**). Vidinėms pertvarkymo grupėms trūksta darbuotojų (žr. **124 ir 125 dalis**). Už užtikrinimą, kad vidinės pertvarkymo grupės turėtų darbuotojų, atsakomybė tenka ir BPV, ir NPI, o BPV neturi oficialių įgaliojimų daryti įtaką tam, kaip NPI vidinėms pertvarkymo grupėms skiria darbuotojus (žr. **123 dalį**). Nevykdomas joks reguliarus testavimas, kuriuo būtų bandoma, kaip veikia pertvarkymo procesas, ir kuriuos vykdant dalyvautų NPI (žr. **129 dalį**).

4 rekomendacija

BPV turėtų:

- a) išsiaiškinti su NPI, kaip reikėtų pasiskirstyti veiklos užduotis ir atsakomybę;

- b) užtikrinti, kad vidinės pertvarkymo grupės turėtų pakankamai darbuotojų, įskaitant ir NPI raginimą prireikus skirti daugiau darbuotojų;
- c) reguliariai testuoti banko pertvarkymą, taip pat užtikrinti, kad NPI dalyvautų visoje toje veikloje.

Tikslinė a rekomendacijos įgyvendinimo data – kuo skubiau.

Tikslinė b rekomendacijos įgyvendinimo data – vėliausiai 2018 m. pabaiga.

Tikslinė c rekomendacijos įgyvendinimo data – kuo skubiau ir reguliariai.

Su ECB pasirašytą susitarimo memorandumą reikia tobulinti

155. Mūsų nuomone, dabartiniu su ECB pasirašytu memorandumu neužtikrinama, kad BPV iš ECB nuosekliai ir laiku gautų visą informaciją (žr. **132 ir 133 dalis**). Be to, ne visos susitarimo memorandumo dalys skelbiamos viešai, o tai neatitinka to, kas nustatyta teisės aktų sistemoje (žr. **131 dalį**). Dabar vykstančios BPV ir ECB derybos – puiki galimybė išspręsti visus šiuos klausimus.

5 rekomendacija

BPV turėtų bendradarbiauti su ECB ir pakoreguoti susitarimo memorandumą, siekiant užtikrinti, kad BVP gautų visą informaciją, būtiną jai vykdant savo su pertvarkymu susijusias funkcijas. Jeigu susitarimo memorandumas būtų iš dalies pakeistas, jį reikėtų paskelbti, kaip reikalaujama teisės aktų sistemoje.

Tikslinė įgyvendinimo data – vykstant diskusijoms su ECB, bet ne vėliau nei 2018 m. kovo mėn.

Dėl teisės aktų sistemos BPV kyla kliūčių

156. Galiojanti teisės aktų sistema nulemia BPV ir ECB įgaliojimų nesuderinamumą. BPV tiesiogiai atsakinga už tarpvalstybinių mažesnės svarbos bankų pertvarkymo planavimą, o ECB vykdo tik netiesioginę jų priežiūrą. Dėl to BPV tenka papildoma administracinė našta, nes jai tenka su kiekviena NPI (o jų yra daug) palaikyti tiesioginius ryšius (žr. **135 dalį**).

157. Dabartinėmis aplinkybėmis, kai ECB visose BPV sesijose turi nuolatinio stebėtojo statusą, o BPV tokio statuso neturi, tai, ar BPV gaus informacijos, priklauso nuo geros ECB valios (žr. **142 dalį**).

158. Dabar teisės aktų sistemoje BPV neleidžiama paskelbti pertvarkomo banko veiklos moratoriumo, o dabartiniame Komisijos pasiūlyme dėl BGP direktyvos pakeitimų nenustatyta, kad tokia priemonė būtų taikoma ateityje (žr. **62 dalį**).

6 rekomendacija

Atsižvelgdama į savo iki šiol įgytą patirtį, susijusią su esamos sistemos praktiniu diegimu, BPV turėtų:

- a) paraginti teisėkūros institucijas pakoreguoti atitinkamus teisės aktus siekiant suderinti priežiūros institucijos ir pertvarkymo institucijos įgaliojimus, susijusius su tarpvalstybiniais mažesnės svarbos bankais, arba kitaip užtikrinti visapusišką Bendrai pertvarkymo valdybai teikiamos informacijos srautą;
- b) paraginti teisėkūros institucijas užtikrinti, kad iš priežiūros institucijos gaunamos informacijos apie bankus, kuriems kyla rizika, ir kitus vykstančius pokyčius, darančius poveikį BVP kompetencijos sričiai, srautas būtų labiau savaiminis nei dabar;
- c) paraginti teisėkūros institucijas apsvarstyti galimybę užtikrinti, kad ir BPV galėtų taikyti moratoriumo priemonę.

Tikslinė įgyvendinimo data – 2018 m. kovo mėn.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Baudilio TOMÉ MUGURUZA 2017 m. lapkričio 28 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Klaus-Heiner LEHNE

SVARBIAUSIŲ BENDRO TAISYKLIŲ SĄVADO ELEMENTŲ APŽVALGA

<u>RŪŠIS</u>	<u>Sritis</u>	<u>Autorius</u>	<u>Pavadinimas</u>	<u>Nuoroda</u>
Direktyva	Priežiūra ir pertvarkymas	EP, Taryba	BGP direktyva – 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gavimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0059
Reglamentas	Priežiūra ir pertvarkymas	EP, Taryba	BPeM reglamentas – 2014 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 806/2014, kuriuo nustatomos kredito įstaigų ir tam tikrų investicinių įmonių pertvarkymo vienodos taisyklės ir vienoda procedūra, kiek tai susiję su bendru pertvarkymo mechanizmu ir Bendru pertvarkymo fondu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/ALL/?uri=celex:32014R0806
Direktyva	Prudencinės taisyklės ir priežiūra	EP, Taryba	KPD IV – 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32013L0036

<u>RŪŠIS</u>	<u>Sritis</u>	<u>Autorius</u>	<u>Pavadinimas</u>	<u>Nuoroda</u>
Reglamentas	Prudencinės taisyklės	EP, Taryba	KRR – 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32013R0575
Direktyva	Indėlių garantijų sistemos	EP, Taryba	IGS direktyva – 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32014L0049
Standartai, gairės, rekomendacijos ir nuomonės	Priežiūra ir pertvarkymas; prudencinės taisyklės; indėlių garantijų sistemos	EBI, Komisija	Privalomi techniniai reguliavimo ir įgyvendinimo standartai; neprivalomos gairės, rekomendacijos ir nuomonės	http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook

II PRIEDAS**NEPATEIKTŲ ĮRODYMŲ SĄRAŠAS**

Nr.	Dokumento aprašymas / pavadinimas	Prašymo data
1.	Dokumentas, kuriame nustatyta veiklos direktoratų funkcija	2017 m. vasario 27 d.
2.	Informacija apie visus darbuotojus turinčio pertvarkymo planavimo skyriaus sudėtį pagal darbo pareigybių rūšis (įgūdžius ir patirtį)	2016 m. gruodžio 22 d.
3.	Pagrindinė informacija (analizė) apie tai, kaip buvo apibrėžtos įvairios su pertvarkymu susijusios pareigybės	2017 m. vasario 27 d.
4.	BPV 2017 m. darbo programoje paminėtas krizių valdymo vadovas (projektas)	2017 m. sausio 17 d.
5.	IT strategija ir ekonominis pagrindimas (projektas)	2017 m. vasario 8 d.
6.	ECB likvidumo informacijos šablonas	2017 m. sausio 17 d.
7.	Vidaus politikos sprendimų apžvalga	2017 m. balandžio 28 d.
8.	ECB pranešimai apie ankstyvosios intervencijos arba priežiūros priemonės pagal BPeM reglamento 13 straipsnio 1 dalį	2017 m. sausio 10 d.
9.	ECB teikiami BPV atsiliepimai apie gaivinimo planus ir su tuo susijusius pranešimus	2017 m. sausio 10 d.
10.	ECB gairės dėl pertvarkymo planų vertinimo	2017 m. sausio 10 d.
11.	Bankų gaivinimo planai	2017 m. kovo 14 d.

III PRIEDAS**I IMTĮ ĮTRAUKTOSE VADOVYBĖS SANTRAUKOSE NESAMŲ ELEMENTŲ SĄRAŠAS**

- Apibendrinta informacija apie pagrindines verslo linijas ir ypatingos svarbos funkcijas, priešastis, dėl kurių jos išsaugomos, taip pat funkcijas, kurios turi būti atskirtos
 - Apibendrinta informacija apie pertvarkymo laiką
 - Apibendrinta informacija apie pertvarkymo strategijos alternatyvas
 - Apibendrinta bet kokių sprendimų priėmimo proceso alternatyvų įgyvendinant pertvarkymo strategiją informacija
 - Apibendrinta atitinkamų institucijų bendradarbiavimo ir jų veiksmų koordinavimo tvarka
 - Apibendrinta informacija, teikiama vertinimo tikslais
 - Atitinkamų institucijų dalijimosi informacija tvarka
 - Apibendrinta informacija apie tai, ar informacija yra atnaujinta pagal BGP direktyvos 11 straipsnį
 - Apibendrinta prieigos prie mokėjimo sistemų, siekiant išsaugoti ypatingos svarbos funkcijas, tvarka
 - Apibendrintas klientų pozicijų perkeliamumo vertinimas
 - Patvirtinimas, kad pertvarkymas nefinansuojamas teikiant nepaprastąją viešąją paramą, skubią paramą likvidumui padidinti arba bet kokią nestandartinę centrinio banko teikiamą likvidumo padidinimo paramą
 - Banko arba grupės pasiūlytų arba pertvarkymo institucijos nurodytų priemonių minėtoms kliūtims įveikti ar pašalinti apibendrinimas
-

Jvykis	Data
Audito planavimo memorandum (APM) patvirtinimas / Audito pradžia	2016 11 08
Ataskaitos projekto oficialus išsiuntimas Bendrai pertvarkymo valdybai	2017 10 12
Galutinės ataskaitos priėmimas po prieštaravimų procedūros	2017 11 28
Gauti oficialūs Bendros pertvarkymo valdybos atsakymai visomis kalbomis	2017 12 11

BPV atsakymas

I. Bendra informacija

Bendra pertvarkymo valdyba (BPV) kartu su bankų sąjungoje dalyvaujančių valstybių narių nacionalinėmis pertvarkymo institucijomis (NPI) sudaro bendrą pertvarkymo mechanizmą (BPeM) – vieną iš bankų sąjungos ramsčių. Jai pavesta užtikrinti tinkamą sunkumų patiriančių bankų sąjungos bankų ir bankų grupių pertvarkymą, padarant kuo mažesnį poveikį realiajai ekonomikai ir viešiesiems finansams. Viena iš pagrindinių BPV užduočių yra planuoti jos kompetencijos sričiai priskiriamų subjektų ir grupių pertvarkymą.

Kadangi netrukus sukaks treji metai, kai buvo įsteigta BPV, ir dveji metai, kai jai buvo suteikti visi pertvarkymo įgaliojimai, atėjo laikas kritiškai įvertinti iki šiol padarytą pažangą. Atsižvelgdama į tai, BPV palankiai vertina Europos Audito Rūmų (toliau – Audito Rūmai) ataskaitą, padėsiančią BPV toliau stengtis atlikti šią pagrindinę užduotį.

Šiuo požiūriu BPV mano, kad, siekiant įgyvendinti jos viziją tapti patikima ir pripažinta pertvarkymo institucija, turinčia didelių pertvarkymo pajėgumų, būtina atkreipti dėmesį į sunkumus, kurių jai iškilė pirmaisiais veiklos vykdymo metais, didelę BPV kartu su NPI padarytą pažangą ir tolesnius veiksmus.

II. Audito apimtis ir metodas (santraukos IV skyrius ir 13–23 dalys)

Atsakymas į santraukos IV skyriaus ir 23 dalies pastabas

BPV palankiai vertina darnų Audito Rūmų ir BPV bendradarbiavimą atliekant šį auditą. BPV užtikrino, kad Audito Rūmai galėtų išsamiai susipažinti su jos dokumentais ir pasikalbėti su darbuotojais. Bet kokios šių galimybių išimtys buvo grindžiamos šiomis svariomis priežastimis:

- atliekant audito patikrinimą vietoje, prašomi dokumentai dar nebuvo parengti arba buvo parengti tik jų projektai;
- Audito Rūmai prašė pateikti ECB arba su ECB darbu susijusius dokumentus. Tokiais atvejais BPV paprašė Audito Rūmų tiesiogiai kreiptis į ECB;
- prašomuose dokumentuose buvo pateikiama labai konfidenciali informacija (t. y. neskelbtina, su konkrečiais bankais susijusi informacija, dėl kurios BPV paprastai taikomi konfidencialumo reikalavimai, pavyzdžiui, Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento 88 straipsnio nuostatos). Tokiais atvejais, siekdama taikyti aukščiausius konfidencialumo standartus, BPV leido audito grupei, laikantis griežtų sąlygų, iš dalies susipažinti su tam tikrais dokumentais.

III. Pertvarkymo planai (santraukos V–VII skyriai ir 24–83 dalys)

Audito Rūmai pažymi, kad reikia imtis papildomų veiksmų pertvarkymo planavimo srityje, be kita ko, nustatyti visiškai suderintų pertvarkymo planų parengimo terminus.

Apskritai Audito Rūmai tikrino pagrindines BPV 2016 m. parengtų pertvarkymo planų (toliau – 2016 m. pertvarkymo planai) dalis, taigi jų nustatyti faktai neatspindi per 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklą padarytos pažangos. Į daugumą iš Audito Rūmų nustatytų faktų atsižvelgiama šiais metais parengtuose pertvarkymo planuose. Be to, Audito Rūmų ataskaitoje pateikiama tam tikros į ateitį orientuotos informacijos dėl 2017 m. ir vėlesnių pertvarkymo planavimo ciklų. Toliau pateikiamomis BPV pastabomis siekiama, *inter alia*, atkreipti dėmesį į dabartinį BPV prioritetų nustatymo metodą. BPV nuolat nustato savo veiklos prioritetus. Šis įprastas prioritetų nustatymo ciklas grindžiamas rizika, įvertinant įvairios rizikos tikimybę ir galimą jos poveikį, kuriuos BPV turi palyginti tarpusavyje, taip pat naujausia informacija. Taip galima lanksčiai pritaikyti BPV darbo prioritetus.

Atsakymas į VII skyriaus pastabas

BPV nėra oficialiai nustačiusi konkretaus visiškai suderintų visų jos kompetencijos sričiai priskiriamų bankų pertvarkymo planų parengimo termino. Vis dėlto BPV, remdamasi savo prioritetų nustatymo metodu, jau nustatė atitinkamus bankus, atsižvelgdama į jų: i) rizikingumą (pvz., bankai, kurių priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (angl. SREP) bendras balas yra „4“), ii) sudėtingumą ir iii) dydį (pvz., visi sisteminės svarbos bankai), ir juos įtraukė į savo prioritetinių bankų sąrašą. Šiems bankams vieniems iš pirmųjų per šių metų pertvarkymo planavimo ciklą bus konsoliduotai nustatomi privalomi minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimo (angl. MREL) tikslai. Be to, šioms bankams vieniems iš pirmųjų bus parengti visiškai suderinti pertvarkymo planai. 2018 m. bus pradėta esminių pertvarkymo kliūčių nustatymo procedūra, o ją pabaigus Europos bankininkystės institucijai (EBI) bus pranešta apie bankų pertvarkymo galimybes. BPV siekia iki 2020 m. visiems jos kompetencijos sričiai priskiriamiesiems bankams parengti visiškai suderintus pertvarkymo planus. Reikėtų pažymėti, kad BPV nustačius, jog tam tikrame banke esminių pertvarkymo kliūčių gali kilti ir 2019 m., to banko pertvarkymo planavimas stabdomas tol, kol tos esminės kliūtys bus pašalintos, kaip nurodyta Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos 17 straipsnio 2 dalyje. Todėl tokiu atveju visiškai suderinto pertvarkymo plano patvirtinimas būtų atidėtas.

Atsakymas į 30 ir 31 dalių pastabas

2016 m., siekdama supaprastinti sprendimų priėmimo procesą (per krizę ir ne krizės laikotarpiu), taip pat paprasčiau atlikti horizontaliuosius vertinimus ir palyginti pertvarkymo planus, BPV nusprendė į pertvarkymo planus įtraukti tik pagrindinę informaciją. Prie šių pertvarkymo planų buvo pridėti priedai (pvz., dėl ypatingos svarbos funkcijų ir pagrindinių verslo linijų nustatymo ir finansinės tarpusavio priklausomybės) ir aiškinamieji dokumentai, į kuriuos įtraukta pagrindinė analizė ir išsami informacija. Rengiant šiuos aiškinamuosius dokumentus atsižvelgiama į kiekvieno atvejo sudėtingumą, todėl jų ilgis yra labai skirtingas.

Atsakymas į 32 dalies pastabas

BPV pertvarkymo planavimo darbo plane numatyta nuo 2017 m. rengti ne tik pertvarkymo planus ir jų priedus, bet ir informacinius techninius nurodymus (angl. *Background Technical Notes*, BTN). Planuojant pertvarkymą, informaciniai

techniniai nurodymai rengiami kaip konkretiems bankams skirti BPV vidaus darbo dokumentai. Juose pateikiama techninė analizė ir prielaidos, kuriomis grindžiami pertvarkymo planai, o visa informacija, svarbi priimant sprendimus dėl pertvarkymo planavimo, įtraukiama arba į pagrindinį pertvarkymo plano dokumentą, arba į jo priedus. Per 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklą vidaus pertvarkymo grupės (VPG) parengė ypatingos svarbos funkcijų, prieigos prie finansų rinkos infrastruktūros ir veiklos tęstinumo informacinius techninius nurodymus. Alternatyvios pertvarkymo strategijos įtraukiamos ne į informacinius techninius nurodymus, o į pertvarkymo planus.

Atsakymas į 33 dalies pastabas

Iki pirmojo 2018 m. ketvirčio maždaug trečdaliui iš 120 bankų grupių, kurioms BPV yra grupės lygmens pertvarkymo institucija, numatoma parengti vadinamuosius trečiojo etapo pertvarkymo planus. Trečiojo etapo pertvarkymo planai yra išsamesni už iki 2016 m. patvirtintus pertvarkymo planus, ir juose, be kita ko, paprastai konsoliduotai nustatomi MREL tikslai.

Atsakymas į 38 dalies pastabas

Dėl Audito Rūmų pastabų, susijusių su strategine verslo analize, BPV pažymi, kad į 2016 m. pertvarkymo planus įtrauktos nuosavybės struktūros ir bankų verslo modelių aprašai, taip pat nustatytos ypatingos svarbos funkcijos ir pagrindinės verslo linijos.

BPV sutinka, kad tam tikra finansinė informacija apie juridinį asmenį yra naudinga planuojant pertvarkymą ir kad būtent todėl ją įtraukti numatyta pertvarkymo planavimo vadove, tačiau pažymi, kad nėra jokio teisinio reikalavimo pertvarkymo planuose pateikti konkrečią finansinę informaciją.

Atsakymas į 41 dalies pastabas

Audito Rūmų ataskaitoje pažymima, kad BPV padarė pažangą ypatingos svarbos funkcijų srityje. BPV taip pat norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad 2017 m. Valdyba taip pat išplėtojo atitinkamų duomenų vertinimo ir ypatingos svarbos funkcijų nustatymo politiką, kuri įgyvendinama nuo 2017 m.

Atsakymas į 42 dalies pastabas

Atsakydama į Audito Rūmų pareiškimą, kad kai kuriuose, bet ne visuose 2016 m. pertvarkymo planuose išskirti fizinių ir juridinių asmenų indėliai, BPV norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Audito Rūmų ataskaitos 41 dalyje nurodytose ypatingos svarbos funkcijų formose namų ūkių, įmonių (MVĮ ir ne MVĮ) ir vyriausybės indėliai išskiriami kaip galimos ypatingos svarbos funkcijos. Todėl per 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklą pertvarkymo planuose atsižvelgiama į šiuos skirtumus.

Atsakymas į 43 dalies pastabas

BPV norėtų paaiškinti, kad pagal teisinę sistemą gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė automatiškai netaikoma tik apdraustiesiems indėliams, t. y. indėliams iki 100 000 EUR (žr. Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento 27 straipsnio 3 dalies a punktą ir Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos 44 straipsnio 2 dalies a punktą). Visiems kitiems indėliams, įskaitant privilegijuotuosius indėlius, iš esmės galima taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę; šios priemonės jiems galima netaikyti tik tuo atveju, kai pertvarkymo institucija pagal Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento 27 straipsnio 5 dalį ir Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos 44 straipsnio 3 dalį išskirtinėmis aplinkybėmis naudojasi jai suteikta teise veikti savo nuožiūra.

Jei nustatyta, kad indėlių priėmimas yra ypatingos svarbos funkcija, automatiškai nereikalaujama šiems įsipareigojimams netaikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės, nes pritaikius gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę sumažėję indėliai nebūtinai turės neigiamos įtakos banko pajėgumui toliau priimti indėlius, mat šių operacijų vykdymo infrastruktūra išlieka ir bankas po pertvarkymo toliau vykdys savo veiklą. Todėl tokiems indėliams netaikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės būtų pagrįsta tik tuomet, kai išskirtinėmis aplinkybėmis manoma, kad tai yra būtina finansiniam stabilumui užtikrinti (Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento 27 straipsnio 5 dalies c punktas ir Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos 44 straipsnio 3 dalies b punktas).

Be to, BPV norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad praktiškai didžioji dauguma BPV kompetencijos sričiai priskiriamų bankų turi daug kitų rūšių įsipareigojimų, kurių reitingas žemesnis už privilegijuotųjų indėlių, t. y. didesnių kaip 100 000 EUR fizinių asmenų ir MVĮ indėlių. Šiems indėliams, prieš pradėdant privačiomis lėšomis gelbėti privilegijuotuosius indėlius, privalu pirmiausia ir visapusiškai taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę. Todėl praktiškai mažai tikėtina, kad iškils būtinybė privilegijuotųjų indėlių negelbėti privačiomis lėšomis, nes mažiau tikėtina, kad jiems bus taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė.

Galiausiai reikia pažymėti, kad per 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklą BPV prioritetiniams bankams konsoliduotai nustatys MREL tikslus.

Atsakymas į 47 dalies pastabas

Reikėtų paaiškinti, kad iš pertvarkymo institucijų nereikalaujama visais atvejais vertinti banko galimybių teikti pagal indėlių garantijų sistemą (IGS) reikalaujamą informaciją. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 24 straipsnyje paaiškinama, kad pertvarkymo institucijos pirmiausia įvertina įprastinės bankroto bylos tikėtinumą. Įgyvendinamumą, taigi ir banko galimybes IGS pateikti būtiną informaciją, reikia įvertinti tik tuomet, jeigu nustatoma, kad likvidavimas iškeliant įprastinę bankroto bylą yra tikėtinas. Todėl rengiant didžiąją dalį 2016 m. pertvarkymo planų nereikėjo atlikti tokio vertinimo, nes nebuvo manoma, kad tam tikro banko likvidavimas iškeliant įprastinę bankroto bylą yra tikėtinas.

Atsakymas į 48 dalies pastabas

BPV norėtų pažymėti, kad pagal teisinę sistemą iš BPV nereikalaujama pridėti esamo IGS finansavimo vertinimo. Visų pirma Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 24 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad vertindama, ar likvidavimas yra praktiškai įgyvendinamas, BPV turi įvertinti tik banko pajėgumus teikti atitinkamą informaciją.

Be to, IGS *ex ante* finansavimo lygis neatspindi visos IGS skiriamų lėšų sumos, nes Direktyvoje 2014/49/ES (Direktyvoje dėl indėlių garantijų sistemų) nustatyti papildomi IGS finansavimo šaltiniai, pavyzdžiui, *ex post* finansavimas.

Atsakymas į 60 dalies pastabas

Nustatyta, kad visų pertvarkymo tikslų, įskaitant gelbėjimą privačiomis lėšomis, neatitinkančios bankų informacinės sistemos gali būti kliūtis pertvarkyti daugumą BPV kompetencijos sričiai priskiriamų bankų. BPV paprašė jos kompetencijos sričiai priskiriamų bankų patobulinti savo valdymo informacines sistemas ir taip išspręsti šią problemą, o EBI sudarė darbo grupę, kuriai pavedė pateikti bankams tolesnes gaires dėl

pajėgumų, kurių turėtų turėti pertvarkymo institucijų reikalavimus atitinkančios jų valdymo informacinės sistemos.

Atsakymas į 61 dalies pastabas

Pagal teisės aktus gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė įsipareigojimams taikoma remiantis administraciniu potvarkiu, todėl ji įsigalioja tokio potvarkio priėmimo metu. Vėlesnis gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės įgyvendinimas gali užtrukti, tačiau šiuo įgyvendinimo laikotarpiu įsipareigojimams bus neišvengiamai pritaikyta gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė.

Atsakymas į 62 dalies pastabas

Žr. toliau pateikiamą atsakymą į santraukos XI skyriaus pastabas (šių atsakymų VII skyrių).

Atsakymas į 63 dalies pastabas

Dėl pertvarkymo priemonių vykdymo užtikrinimo Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 25 straipsnio 3 dalies e punkte kalbama apie *pertvarkymo priemonių, kurios būtų taikomos, visų pirma trečiosiose valstybėse, vykdymo užtikrinimą*. Reikėtų laikyti, kad šioje dalyje kalbama apie pertvarkymo priemonių vykdymo užtikrinimą ne ES, o tik trečiosiose šalyse, nes pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos 66 straipsnį užtikrinama, kad vienoje valstybėje narėje patvirtinti pertvarkymo veiksmai būtų vykdomi kitose valstybėse narėse. Todėl tais atvejais, kai taikoma ES valstybės narės teisė, nebūtina atlikti vykdymo užtikrinimo analizės.

Atsakymas į 66 dalies pastabas

BPV norėtų pažymėti, kad buvo nustatyta, jog tai, kad bankas išleidžia daug mažmeninių obligacijų, gali būti kliūtis sėkmingai taikyti pertvarkymo priemones, todėl bankai jau buvo paraginti ateityje išleisti mažiau tokių obligacijų.

Atsakymas į 67 dalies pastabas

Nustatyta, kad visų pertvarkymo tikslų, įskaitant vertės nustatymą, neatitinkančios bankų informacinės sistemos gali būti kliūtis pertvarkyti daugumą BPV kompetencijos sričiai priskiriamų bankų. Žr. BPV atsakymą į 60 dalies pastabas.

Atsakymas į 69 dalies pastabas

BPV norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad per pirmąjį 2017 m. pusmetį buvo parengtos veiklos tęstinumo įstaigos pertvarkymo metu ir finansų rinkos infrastruktūros gairės, todėl į 2017 m. pertvarkymo planus bus įtraukta daugiau su šiuo klausimu susijusios informacijos.

Atsakymas į 76 dalies pastabas

Žr. BPV atsakymą į 33 dalies pastabas.

Atsakymas į 77 dalies pastabas

Viena iš BPV 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklo dalių yra prioritetingiems bankams konsoliduotai nustatyti privalomus MREL tikslus. Šių veiksmų BPV imsis 2018 m.

Atsakymas į 78 dalies pastabas

BPV norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad sudarant prioritetinių bankų, kuriems per 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklą pirmiesiems konsoliduotai nustatomi privalomi MREL tikslai, sąrašą, be kitų veiksnių, pvz., dydžio ir sudėtingumo, buvo naudojamosi SREP balai.

Nustatydama privalomą konsoliduotą MREL tikslą, BPV atsižvelgs į priežiūrinio vertinimo rezultatus atspindinčius banko 2 ramsčio kapitalo reikalavimus, nes bankams, kurių SREP balai yra aukštesni, paprastai taikomi aukštesni 2 ramsčio kapitalo reikalavimai. 2 ramsčio kapitalo reikalavimai yra labai svarbūs apskaičiuojant banko MREL nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo sumas, o BPV jais naudojasi nustatydama banko MREL tikslus.

Vis dėlto nuo pat pradžių BPV buvo pateikiamas tik banko SREP balas ir rašto bankams, kuriame išdėstomi jų 2 ramsčio kapitalo reikalavimai, kopija. Šiuo etapu BPV nepateikiama išsami analizė ar įvertinimas, kuriais pagrindžiamas banko SREP balas, todėl tokia analizė ar įvertinimas nesinaudojama banko MREL tikslui pagrįsti. Peržiūrint ECB ir BPV sudarytą susitarimo memorandumą numatyta BPV sudaryti sąlygas susipažinti su išsamiu prioritetinių bankų, t. y. bankų, kurių bendras SREP balas yra „4“ arba „3“, kai tarpinis SREP balas yra „4“, SREP įvertinimu.

Atsakymas į 79 dalies pastabas

Bankai buvo informuoti apie orientacinius jų atitikties MREL tikslams 2016 m. trūkumus. Ketvirtąjį 2017 m. ketvirtį bankams rengiami praktiniai seminarai. Jų metu bankams bus pateikta naujausia informacija apie dabartinius trūkumus, nustatytus remiantis 2016 m. pabaigos duomenimis. 2017 m. nustatytiems privalomiems konsoliduotiems MREL tikslams bus taikomas pereinamasis laikotarpis – per jį šie bankai turės pašalinti nustatytus su jų MREL susijusius trūkumus.

Atsakymas į 80 dalies pastabas

Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 1 dalyje reikalaujama pateikti *plano santrauką, aprašant įstaigą bei grupę ir pateikiant šio straipsnio 2–8 punktuose nurodytų elementų santrauką*. Joje teigiama, kad reikia pateikti ne *kiekvieno ir visų elementų santrauką*, o tiesiog *elementų santrauką*. Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1075 22 straipsnio 2–8 punktuose išvardijamos informacijos, kurią reikia įtraukti į planą, kategorijos. Taigi reikalaujama pateikti įvairių kategorijų informacijos santrauką.

Atsakymas į 81 dalies pastabas

2016 m. pertvarkymo planai yra pirmieji BPV patvirtinti planai. Taigi jie yra pirmieji planai, kurių santrauka buvo pateikta bankams. Todėl tvirtinant 2016 m. pertvarkymo planus nebuvo gauta jokios grįžtamosios informacijos. Iki šiol iš bankų gauta grįžtamoji informacija bus įtraukta į vėlesnes pertvarkymo planų versijas.

IV. Pertvarkymo planavimo gairės (santraukos VIII skyrius ir 84–102 dalys)

Atsakymas į santraukos VIII skyriaus ir 84 dalies pastabas

BPV norėtų pabrėžti, kad yra sukūrusi plataus užmojo darbo programą, pagal kurią rengiamos gairės įvairiomis pertvarkymo temomis. Šias gaires numatyta pateikti 2017 m. ir pirmąjį 2018 m. pusmetį. Šiuo požiūriu BPV norėtų atkreipti dėmesį į VPG

skirtas gaires dėl ypatingos svarbos funkcijų, prieigos prie finansų rinkos infrastruktūros, veiklos tęstinumo ir MREL. Šiomis gairėmis buvo remiamasi 2017 m. rengiant pertvarkymo planus.

Kalbant apie MREL, 2017 m. spalio mėn. BPV patvirtino MREL nustatymo politiką ir 2017 m. nustatys privalomus konsoliduotus MREL tikslus. MREL politikos principai buvo perduoti VPG; remiantis šiais principais per 2017 m. pertvarkymo planavimo ciklą bus rengiami pertvarkymo planai.

Atsakymas į 91 dalies pastabas

Atsakydama į Audito Rūmų pareiškimą, kad *iki šiol nepateiktos sutrumpintų pertvarkymo planų turinio gairės*, BPV norėtų pažymėti, kad dabar Valdyba yra parengusi pertvarkymo planų formas, kuriomis turi naudotis VPG. Šiose naujose formose pateikiamos planų turinio gairės.

Atsakymas į 92 dalies pastabas

2016 m. pradžioje iš BPV ir NPI atstovų buvo sudaryta speciali darbo grupė, kuriai buvo pavesta išnagrinėti supaprastintų pareigų klausimą. Atlikusi šį darbą, 2016 m. rugsėjo mėn. BPV patvirtino ir savo plenarinės sudėties valdybai pateikė analitinį dokumentą dėl mažiau svarbių įstaigų supaprastintų pareigų.

Šiame analitiniame dokumente nustatomi pagrindiniai supaprastintų pareigų taikymo mažiau svarbioms įstaigoms principai ir būtiniausi įstaigų, kurioms taikomos supaprastintos pareigos, pertvarkymo planų turinio reikalavimai.

Pereinamuoju laikotarpiu buvo nuolat dirbama EBI lygmeniu, siekiant parengti supaprastintų pareigų taikymo techninių reguliavimo standartų projektą. Dėl šių techninių reguliavimo standartų buvo surengtos viešos konsultacijos. Jos baigtos 2017 m. rugpjūčio 8 d. Techninius reguliavimo standartus dar turi patvirtinti Komisija. Šiais techniniais reguliavimo standartais pakeičiamas BPV analitinis dokumentas – kai tik techniniai reguliavimo standartai bus patvirtinti ir paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jis bus peržiūrėtas ir atnaujintas.

Kalbant apie tiesioginės BPV kompetencijos sričiai priskiriamus bankus, nebuvo priimta jokie sprendimo šiems bankams taikyti supaprastintas pareigas. Atsižvelgiant į BPV kompetencijos sričiai priskiriamų bankų dydį ir sudėtingumą, manoma, kad supaprastintos pareigos bus taikomos tik keliems BPV kompetencijos sričiai priskiriamiems bankams, jeigu tokių būtų, taigi nustatyti supaprastintas pareigas nebuvo vienas iš prioritetinių BPV uždavinių.

Atsakymas į 93 dalies pastabas

2017 m. BPV sukūrė informacijos apie pertvarkymą teikimo ekspertų tinklą, kuriam pavesta įvertinti esamus informacijos šaltinius, nustatyti informacijos spragas ir teikti pasiūlymus, kaip būtų galima tobulinti informacijos apie pertvarkymą teikimo procesą. Remiantis šio tinklo išvadomis, sukurtos [naujos EBI formos](#), kurias parengė EBI ekspertai, atsakingi už informacijos apie pertvarkymą teikimo techninių įgyvendinimo standartų peržiūrą (kaip nurodyta Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/1066). Naujosiose EBI formose atsižvelgiama į BPV anksčiau sukurtas formas (pavyzdžiui, duomenų apie įsipareigojimus, finansų rinkos infrastruktūros ir ypatingos svarbos funkcijų formas). Dabar naujosios EBI formos visiškai suderintos su esamomis BPV formomis. Reikėtų pažymėti, kad 2017 m. ataskaitų teikimo laikotarpiu BPV nurodė

bankams nepildyti tam tikrų EBI formų, jeigu informacija, kurią reikia pateikti tose formose, jau įtraukta į BPV formas.

Atsakymas į 94 dalies pastabas

Žr. BPV atsakymą į santraukos VIII skyriaus ir 84 dalies pastabas.

Atsakymas į 99 dalies pastabas

BPV sukūrė ypatingos svarbos funkcijų formą ir parengė bankų įsivertinimo gaires, kuriomis per 2017 m. planavimo ciklą buvo naudojamos duomenims ir informacijai rinkti. Be to, BPV kartu su NPI parengė politikos gaires dėl ypatingos svarbos funkcijų nustatymo, kuriomis siekiama užtikrinti, kad VPG nuosekliau vertintų ypatingą šių funkcijų svarbą. Palyginti su 2016 m., ši forma ir gairės jau padėjo didinti ypatingos svarbos funkcijų vertinimų nuoseklumą ir palyginamumą, nes jomis suderinama ypatingos svarbos funkcijoms nustatyti taikoma metodika ir rodikliai. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad atlikti ypatingos svarbos funkcijų analizę nereiškia tiesiog paspausti mygtuko; galutinį rezultatą lemia VPG ekspertų sprendimas. Kadangi dabar galima geriau palyginti įvairias išvadas ir analizės rezultatus, tikimasi, kad bus galima lengviau nustatyti nenuoseklius VPG ir šalių veiksmus ir kad ilgainiui tokių atvejų mažės. Kad palengvintų tokio palyginimo procesą, BPV sukūrė lyginamosios analizės priemonę ir ją naudojami siekdama padėti VPG geriau pagrįsti savo sprendimus.

Atsakymas į 100 dalies pastabas

Nors iki 2018 m. nebus imamas jokių oficialių veiksmų dėl nustatytų galimų kliūčių, bankai apie šias galimas kliūtis yra informuoti ir skatinami imtis atitinkamų veiksmų joms pašalinti.

Atsakymas į 101 dalies pastabas

Žr. BPV atsakymą į santraukos VIII skyriaus ir 84 dalies pastabas.

Atsakymas į 102 dalies pastabas

2017 m. BPV patvirtino 16 vidaus kontrolės standartų (VKS), į kuriuos įtraukti 96 reikalavimai, daugiausia grindžiami persvarstytais ir Europos Komisijos 2014 m. birželio mėn. paskelbtais veiksmingo valdymo VKS. Vidaus kontrolės tarnybos 2018 m. darbo plane bus nustatytos VKS taikymo Bendroje pertvarkymo valdyboje veiksmų gairės.

V. BPV išteklių pakankamumas (santraukos IX skyrius ir 103–118 dalys)

Atsakymas į IX skyriaus pastabas

Žr. BPV atsakymą į 114 ir 115 dalių pastabas.

Atsakymas į 105 dalies pastabas

2016 m. BPV buvo sudėtinga pasiekti savo su darbuotojų įdarbinimu susijusius tikslus, o 2017 m. BPV labai stengiasi pirmenybę teikti įdarbinimo procedūroms. Valdyba priėmė apie 160 darbuotojų, kurie jau dirba arba prie BPV prisijungs per keletą ateinančių savaičių ir (arba) mėnesių.

Atsakymas į 106–109 dalių pastabas

Žr. BPV atsakymą į 114 ir 115 dalių pastabas.

Atsakymas į 110 dalies pastabas

IRT grupės darbuotojų trūkumo problema šiuo metu sprendžiama rengiantis per keletą ateinančių mėnesių paskelbti apie kelias laisvas darbo vietas. 2018 m. ši grupė turėtų veikti visu pajėgumu. Kol kas jau įgyvendinama keletas plėtros projektų. Siekiant paremti pertvarkymo planavimo veiklą, su ECB pasiektas susitarimas dėl pagrindinės priežiūros priemonės – Informacijos valdymo sistemos (IVS) – pritaikymo ir naudojimo pertvarkymo tikslais. Pradėti naudotis šia naująja sistema visos BPV mastu planuojama iki pirmojo 2018 m. ketvirčio pabaigos.

Atsakymas į 114 dalies pastabas

Nuo 2017 m. pradžios BPV suplanavo ir atliko keletą didelių atrankos procedūrų, po kurių įdarbinta daugiau kaip 100 darbuotojų. Trumpai tariant, 2018 m. pradžioje BPV dirbs 306 darbuotojai. Įdarbinimo grupė vykdo keletą atrankos procedūrų. Joms pasibaigus agentūra galės pasiekti savo tikslą 2018 m. turėti 350 darbuotojų.

Atsakymas į 115 dalies pastabas

Atliekant šį auditą BPV, siekdama sustiprinti žmogiškųjų išteklių grupę, jau vykdė AST ir AD pareigų grupių darbuotojų atrankos procedūras. Todėl šiuo metu žmogiškųjų išteklių skyriuje dirba penkiolika darbuotojų, iš kurių septyni dirba vien tik darbuotojų įdarbinimo srityje. Be to, pirmąjį 2017 m. pusmetį BPV pasamdė keletą laikinųjų darbuotojų, kad jie padėtų vykdyti įdarbinimo procedūras. Todėl BPV atliko tris dideles pertvarkymo skyrių darbuotojų atrankos procedūras ir atrinko dar 80 darbuotojų, kurie jau dirba arba prie BPV prisijungs per keletą ateinančių savaičių ir (arba) mėnesių.

VI. Bendradarbiavimas su nacionalinėmis pertvarkymo institucijomis (NPI) (santraukos X skyrius ir 120–129 dalys)

Atsakymas į santraukos X skyriaus ir 122 bei 124 dalių pastabas

Neseniai BPV plenarinės sudėties valdyba patvirtino tikslinį veiklos modelį, pagal kurį Bendroje pertvarkymo valdyboje paskirstomi vaidmenys ir užduotys, taip pat nustatomi vidaus pertvarkymo grupių darbo principai. Iš BPV iki šiol įgytos patirties matyti, kad dabar BPV ir NPI aiškiau paskirstomos užduotys. Į šį didesnę aiškumą bus atsižvelgiama atliekant būsimą BPV ir NPI bendradarbiavimo sistemos peržiūrą.

Dėl darbuotojų žr. BPV atsakymą į 114 ir 115 dalių pastabas.

Atsakymas į 126 ir 128 dalių pastabas

Nuo 2016 m. birželio mėn., kai iš NPI buvo gautas pirmasis pertvarkymo priemonės projektas, vykdoma ribota priežiūra. Nuo tada BPV įvertino maždaug 430 devynių NPI pateiktų pertvarkymo priemonių projektų. Nors BPV vykdomos priežiūros ištekliai yra riboti, remiantis Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento reikalavimais vykdoma aktyvi priežiūra.

2016 m. spalio mėn. BPV taip pat sudarė Mažiau svarbių įstaigų priežiūros darbo grupę, kuriai pavedė spręsti su NPI vykdoma mažiau svarbių įstaigų priežiūra susijusius klausimus. Dabar iš šios darbo grupės BPV gauna daug informacijos apie šiuo metu NPI atliekamą darbą. Vykdydama priežiūros funkcijas, BPV neturi prižiūrėti kasdienės NPI

veiklos; greičiau jos tikslas yra visoje bankų sąjungoje užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą BPeM veikimą.

VII. Bendradarbiavimo su ECB sistema ir pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų (santraukos XI skyrius ir 130–142 dalys)

Atsakymas į santraukos XI skyriaus pastabas (dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir moratoriumo priemonės)

BPV bendradarbiauja su Komisija galimų BPeM reglamento pakeitimų klausimais. Be kita ko, BPV pasiūlė pertvarstyti Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą, siekiant išspręsti tiek techninius, tiek aukštesnio lygio politikos klausimus. Kalbant apie moratoriumo pasiūlymą, BPV palaiko 2016 m. lapkričio mėn. Komisijos pateiktą pasiūlymą, atkreipdama dėmesį į galimą jo naudą pertvarkymo institucijoms. BPV palaiko galimybę naudotis moratoriumo priemone, kuri turėtų būti išskirtinė priemonė, prireikus taikoma veiksmingam pertvarkymo priemonių įgyvendinimui užtikrinti. Kad būtų veiksminga, moratoriumo priemonė turėtų būti taikoma pakankamai ilgai, tačiau ne tiek ilgai, kad būtų pakenkta finansų rinkos stabilumui. Moratoriumo priemonės taikymo sritis turėtų būti tokia, kad būtų užtikrinamas veiksmingas moratoriumas ir kad pertvarkymo institucija galėtų į ją įtraukti pakankamai įsipareigojimų, kad būtų pasiekti priemonės tikslai. Jei tokia priemonė bus tinkamai pritaikyta, jos teikiama nauda galėtų nusverti riziką.

Atsakymas į santraukos XI skyriaus ir 132 bei 133 dalių pastabas

Šiuo metu BPV ir ECB atnaujina tarpusavio susitarimo memorandumą, atsižvelgdami į dvejų metų šio memorandumo įgyvendinimo patirtį. Pagal naująjį susitarimo memorandumą bus didesniu mastu automatiškai keičiamasi informacija apie bankus, visų pirma bankus, kuriems būdinga žlugimo rizika (t. y. bankus, kurių bendras SREP balas yra „4“ arba „3“, kai tarpinis SREP balas yra „4“). Naujajį susitarimo memorandumą planuojama patvirtinti ir pradėti įgyvendinti ne vėliau kaip iki pirmojo 2018 m. ketvirčio pabaigos. Be to, remiantis ECB priežiūros valdybos sprendimu, dabar visų bankų vidaus likvidumo pakankamumo vertinimo proceso (angl. ILAAP) ir vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo proceso (angl. ICAAP) ataskaitos automatiškai perduodamos VPG.

Atsakymas į 141 dalies pastabas

Atsakydama į Audito Rūmų pareiškimą, kad BPV dar nėra sukūrusi žlungančių arba galinčių žlugti bankų vertinimo metodikos, Valdyba pažymi, kad ji aktyviai plėtoja šios srities politiką ir stengiasi nustatyti sritis, kuriose galėtų pasinaudoti šiais pajėgumais, atsižvelgdama į pirmos rūšies vertės nustatymo (angl. *Valuation 1*) ir žlungančios arba galinčios žlugti (angl. FOLTF) įstaigos tarpusavio ryšį bei būtinybę nedubliuoti vertinimų, nes tokiu atveju ji veiktų kaip šešėlinė priežiūros institucija.

Be to, BPV pažymi, kad nors jos vaidmuo pripažįstant įstaigą žlungančia arba galinčia žlugti yra svarbi sistemos apsaugos priemonė, skirta priežiūriniam pakantumui mažinti, pagrindinė atsakomybė atlikti tokį vertinimą tenka priežiūros institucijai, kuri turi daugiausia galimybių susipažinti su visa svarbia informacija.

Atliekant šį auditą, BPV dar nebuvo pasinaudojusi šia jai suteikta teise (visais pastaraisiais krizių atvejais sprendimą dėl to, ar įstaiga yra žlunganti arba galinti žlugti, priėmė ECB, kaip numatyta Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamente).

VIII. Išvados ir rekomendacijos

Atsakymas į 1 rekomendacijos pastabas

Rekomendacijai iš dalies pritariama. Visų pirma:

- (a) nors BPV oficialiai nėra nustačiusi konkretaus visiškai suderintų visų jos kompetencijos sričiai priskiriamų bankų pertvarkymo planų parengimo termino, ji jau taiko prioritetų nustatymo metodą (žr. BPV atsakymus, pateiktus skyriuje „Pertvarkymo planai“). Taikant šį metodą jau nustatyti rizikingesni bankai, kurie įtraukti į BPV prioritetinių bankų sąrašą. Jiems rengiami išsamiausi BPV pertvarkymo planai, t. y. vadinamieji trečiojo etapo planai. Taip pat numatoma iki 2020 m. parengti visiškai suderintus visų BPV kompetencijos sričiai priskiriamų bankų pertvarkymo planus, kai kuriuos tokio išsamumo lygio planus parengiant dar 2019 m.;
- (b) 2018 m. bus pradėta esminių pertvarkymo kliūčių nustatymo procedūra; ją pabaigus EBI bus pranešta apie bankų pertvarkymo galimybes;
- (c) šia rekomendacija bus vadovaujama per 2018 m. pertvarkymo planavimo ciklą.

Atsakymas į 2 rekomendacijos pastabas

Rekomendacijai pritariama, išskyrus įgyvendinimo datą. Visų pirma:

- (a) 2017 m. spalio mėn. buvo patvirtinta Bendros pertvarkymo valdybos MREL politika. Ji bus įgyvendinama 2017 m. planavimo ciklo laikotarpiu. Pertvarkymo kliūčių šalinimo strategija bus parengta 2018 m. ir įgyvendinama 2018 m. planavimo ciklo laikotarpiu. Iki 2020 m. pertvarkymo planavimo ciklo pradžios bus parengti visiškai suderinti visų BPV kompetencijos sričiai priskiriamų bankų pertvarkymo planai;
- (b) pertvarkymo planavimo vadovas bus atnaujintas 2018 m.;
- (c) į 2018 m. atnaujintą pertvarkymo planavimo vadovą bus įtrauktos pertvarkymo scenarijų, kuriuos pagal reglamentavimo sistemą reikia įtraukti į pertvarkymo planus, gairės.

Atsakymas į 3 rekomendacijos pastabas

Rekomendacijai pritariama. Visų pirma, atsižvelgdama į atsakymus į 114 ir 115 dalių pastabas, BPV norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad jau imamasi esminių priemonių, padėsiančių iki 2018 m. pradžios pasiekti užsibrėžtus tikslus, susijusius su BPV žmogiškųjų išteklių skyriaus ir visos BPV aprūpinimu darbuotojais.

Atsakymas į 4 rekomendacijos pastabas

Rekomendacijai pritariama. Visų pirma:

- (a) kalbant apie rekomendaciją paaiškinti, kaip NPI paskirstomos užduotys ir atsakomybė, neseniai BPV plenarinės sudėties valdyba patvirtino tikslinį veiklos modelį, pagal kurį BPV paskirstomi vaidmenys ir užduotys, taip pat nustatomi VPG darbo principai. Į šį didesnį aiškumą, užtikrinamą remiantis ankstesne

patirtimi, taip pat bus atsižvelgiama atliekant būsimą BPV ir NPI bendradarbiavimo sistemos peržiūrą;

- (b) nors BPV gali užtikrinti tik tai, kad jos vidaus pertvarkymo grupėse dirbtų pakankamai darbuotojų, Valdyba perduos šią Audito Rūmų rekomendaciją NPI ir su jomis aptars galimybę pririnkus paskirti papildomų darbuotojų;
- (c) BPV norėtų pažymėti, kad jau suplanavo 2018 m. atlikti dvi bandomąsias atrankos procedūras.

Atsakymas į 5 rekomendacijos pastabas

Rekomendacijai pritariama. Visų pirma, šiuo metu BPV ir ECB atnaujina susitarimo memorandumą. Jis turėtų būti patvirtintas ne vėliau kaip pirmąjį 2018 m. ketvirtį. Paskui šis susitarimo memorandumas ir jo priedas bus paskelbti viešai.

Atsakymas į 6 rekomendacijos pastabas

Rekomendacijai pritariama. Visų pirma:

- (a) žr. BPV atsakymą į XI skyriaus pastabas;
- (b) BPV pirmiau yra pažymėjusi, kaip svarbu gerinti iš priežiūros institucijos gaunamos informacijos srautą, be kita ko, automatiškai suteikiant galimybę BPV dalyvauti Priežiūros valdybos posėdžiuose. Ji ir toliau pabrėš šį klausimą. Taip pat žr. BPV atsakymą į 132 ir 133 dalių pastabas;
- (c) žr. BPV atsakymą į XI skyriaus pastabas.

Bendra pertvarkymo valdyba (BPV) yra įsikūrusi Briuselyje ir buvo įsteigta 2014 m. siekiant suteikti politinį atsaką į finansinę krizę. Jos misija yra bet kokių žlungančių į jos kompetencijos sritį patenkančių bankų pertvarkymas. Šiuo metu euro zonoje yra apie 140 į jos kompetencijos sritį patenkančių bankų.

Šio audito metu buvo vertinama BPV bendrų taisyklių ir gairių kokybė, atskirų bankų pertvarkymo planavimas ir tai, ar BPV turi pakankamai darbuotojų. Visose šiose srityse mes nustatėme trūkumų, nors BPV sukūrimas nuo nulio buvo labai didelis uždavinys ir bet kokie trūkumai turi būti vertinami šiame kontekste.

Mes teikiame keletą rekomendacijų, susijusių su pertvarkymo planų parengimu bei jos taisyklių ir gairių užbaigimu. Mes taip pat BPV rekomenduojame padidinti savo darbuotojų skaičių ir pagerinti ŽI procedūras.

40
1977-2017

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauskos: eca.europa.eu/lt/Pages/ContactForm.aspx
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Europos Sąjunga, 2017 m.

Dėl leidimo naudoti arba kopijuoti nuotraukas arba kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, būtina tiesiogiai kreiptis į autorių teisių subjektus.